

L'ESTREL

de Mallorca

ANTIC S'ARENAL DE MALLORCA

EL DIARI DELS MALLORQUINS

ANY XIII. NÚMERO 302 1er DE NOVEMBRE DE 1994 PREU: 200 PTS

El president del Consell de Mallorca Joan Verger i el president de la Associació de Premsa Forana s'estrenyen la ma, després de la signatura del conveni amb el Centre Coordinador de Biblioteques. Mitjansant aquest conveni, les revistes publicaran tres anuncis de mitja plana sobre la biblioteca de cada poble. En el nostre cas, del poble de s'Arenal.

Antònia Marqués, presidenta de l'AAVV Son Ferriol

N'Antonia Marqués i Balaguer, natural de Galilea, fa 24 anys que viu a Son Ferriol, on va anar a viure quan es va casar. Fa una mesada l'elegiren presidenta de l'Associació de Veïns, és la primera dona que exerceix aquest càrrec ja que els tres anteriors presidents eren homes.

— Com és que et presentares per aquest càrrec, li demanam.

— És que no m'hi vaig presentar, algú ho havia d'esser i m'elegiren per unanimitat.

— Quines activitats feis en aquesta associació?

— Le primera en què he actuat com a presidenta ha estat la trobada anual, que feia dos anys que no es feia, anàrem de visita al pla de Mallorca i dinàrem a Bonany. Ara demanam que els autobusos de l'EMT passin pel poble, perquè l'actual servei és car, no dóna bonobús ni bonificacions als vells. Organitzam

les festes dels Reis, sant Antoni i les festes de l'Estiu. També feim una revista que surt quan pot. l'urbanisme també ens preocupa i denunciem el mal estat de les voravies dins el poble, demanam més llums i estam preocupats per l'autopista, que ha de passar pel costat del poble i que xaparà molts d'horts.

— Quants de socis sou?

— Som 550 i podríem esser mols més, Son Ferriol és molt gran. Mateu Joan i Florit

Joan Arnau Canyelles: Campió de tir

En Joan Arnau Canyelles de s'Hostalot ha guanyat recentement el campionat de tir al colomí. Foren set tirades la clau que el dia 10 de setembre el feren guanyar per 46 punts, el segon fou en Miquel Coll de Lluçmajor amb 34 punts.

— Als deu anys ja eres caçador.

— Si, als 10 anys ja tirava als conills i a les perdus. Als 12 anys vaig fer la primera tirada al colomí. Abans també tirava al plat, però ara trob que és molt avorrit i no hi vaig. Als 13 anys vaig seser campió d'Europa de tir al colomí, al 15 vaig tornar a guanyar; després vaig ser dues vegades campió d'Espanya, 6 de Balears. Tot això en modalitat júnior. Ara tir com a sènior.

— La teva al-lota també és escopetera.

— Li agrada anar a caçar, però no pren part en competicions. Mateu Joan i Florit

Fusteria
DECORACIÓ EN FUSTA **CIRER**
Portes, persianes, marcs, vidreres,
armaris empotrats, cuines, moldlures,
escales, arrambadors; tornetjats, etc.

Maddekör MARCA REG.

—MOBLES DE CUINA, BANY I DECORACIÓ
Avinguda del Cid, 2 - 4. Tlf. 42 77 29. 07198 Son Ferriol

L'ESTREL

de Mallorca
EL MILLOR
SUPORT
PUBLICITARI
DE LA SEVA
EMPRESA
A LA NOSTRA
COMARCA

Tel. 26 50 05

Un exemplar d'aquest periòdic serà regalat a totes les famílies de Son Ferriol, Sant Jordi i el terme de Marratxí. Si vos ha agradat, telefonau al 26 50 05 i el vos enviarem cada 15 dies.

Xafarderies

• Des del mes de juny passat hi ha una **oficina mòbil de correus** amb dos funcionaris que donen servei a la comarca de Son Ferriol: des de les 9'15 a les 10'45, està aturada al carrer del Cardenal Rossell, cantonada canonge Tarongí, del Coll den Rabassa; des de les 11 a les 12'30 està aturada a l'avinguda del Cid, a la plaça de Son Ferriol; i des de les 12'45 fins a les 14'15 es troba a la carretera d'Alcúdia, davant l'Aeroclub del Pont d'Inca. Sens dubte és un bon servei pels habitants d'aquests pobles que amb aquesta unitat mòbil poden rebre tots els serveis que donen les oficines de correus normals.

• Al creuer de **sa Creu Vermella** de Son Ferriol hi ha accidents de circulació cada setmana. Quan facin la segona fase de la via de cintura de Ciutat, això s'acabarà.

• **De Verd en Blau** és el nom de l'única llibreria oberta els diumenges a Son Ferriol. Com que els diumenges és el dia que la gent compra més diaris i revistes, l'amo de la llibreria es *forra*.

• Els hortolans que tenen els horts a la part de **sa Punta** de Son Ferriol estan ben preocupats. Ara resulta que la conselleria d'Obres Públiques té el projecte de construir una autopista que començarà a la rotonda de la segona via de cintura i seguirà fins passat la Casa Blanca, xapant pel mig una trentena d'hortos. Els

hortolans i ramaders, assessorats per l'Associació de Veïns del poble, tenen alternatives a aquesta autopista, com és ara eixamplar l'actual carretera o fer una autopista subterrània de 1.200 metres al pas de Son Ferriol. Diuen que els autocars de turistes no passen per Son Ferriol sinó per l'autopista de s'Arenal, i que en aquest indret no fan falta autopistes. Que la carretera actual permet unes millores ja que només hi ha cases a una part; amb una paraula, no volen que una autopista els xapi els horts pel mig, ara que tenen aigua depurada per regar l'alfals i la farratge. També es queixen de la pudor que fa l'aigua mal depurada que els vespres quan reguen tot Sant Jordi i Son Ferriol fa pudor. Segur que d'això se'n parlarà molt d'ara endavant, els ferriolers no es deixaran trepitjar.

N'Antoni Cladera i na Catalina Sastre, amigters de Can Sibera.

• Els amigters de **can Sibera**, just devora la Casa Blanca han tingut problemes amb la llet de les seves quaranta vaques durant tot aquest estiu. Als laboratoris d'anàlisi de Son Ferriol trobaven bacteries a la llet. Han indagat les causes i ha estat culpa de l'aigua que bevien les vaques. A can Sibera sempre havien tingut aigua de la millor qualitat, però l'ajuntament de Ciutat va fer una bassa reguladora de l'aigua depurada de dotze quarterades al costat de la finca, una bassa que se suposava que estava impermeabilitzada, però resulta que ara vessa i els contamina els pous. Els amigters de can Sibera demanen a l'ajuntament que buidi la bassa i que tapin els clivells per on surt l'aigua que contamina la contrada. Això no és massa demanar al senyor Cadenas, qui abans de guanyar les eleccions prometia que tot funcionaria bé i ara resulta que mai havia funcionat tan malament. Els pagesos de la contrada van alzurats, seria ben hora que els Verds i els partits ecologistes mallorquins s'acostin devers Son Ferriol a fer-los costat.

• Tanmateix feia molts d'anys que no es veia tanta d'aigua devers Sant Jordi. Amb tanta pluja, entre l'aeroport i el poble s'ha format un gran llac. Temps enrera tot allò era prat, i ja ho diuen: no hi ha temps que no torni.

• La gent de la **Revetla de Sant Antoni** es fa enfora dels capellans; l'altre dia vàrem veure els germans Llebre de Son Ferriol que se'n duïen els darrers mobles del Cau cap a l'escola vella, on l'ajuntament de Ciutat els ha donat un local al Casal de les Entitats Ciutadanes.

• Nosaltres som un partit nacionalista de sobrassada, pultrús, culanes, bufetes... I el vostre, **senyor Canyelles**, és un partit nacionalista de *chorizo*. El *chorizo* també és bo, però no és d'aquí. Això ho va dir el diputat nacionalista Pere Sampol al Parlament Balear durant el darrer debat de l'estat de la nostra nació. En Canyelles, com que no li va agradar el tema, no li va contestar i va fer l'anguila. Els periodistes dels diaris forasters de Ciutat tampoc els va agradar el tema i no en parlaren gaire, només n'Alfonso Salgado féu un curt article dient que havia nascut a Menorca de pares gallecs i es demanava si ell era *chorizo* o sobrassada. És evident que, a aquesta gent que milita o defensa els partits espanyols, els fa vertader pànic que es tregui el tema dels mallorquins i els espanyols i el silenci tot quan poden. Tanmateix els mallorquins i els forasters, a qui jo anomèn nous mallorquins, de cada dia obrin més els ulls i de cada dia se n'adonen de quins són els partits que defensen els seus interessos: els partits nacionalistes *chorizos* o els partits nacionalistes sobrassades.

• Com cada any, la revista **Lucmajor de Pint en Ample** tenia una paradeta a la Mostra Lucmajorera el dia de la darrera fira. Posaren un rètol que deia "Salvem s'Estanyol" i l'adornaren amb dues corones mortuòries. Els dissabte, passen les autoritats locals per inaugurar la Mostra, s'empenyen i fan desmuntar la paradeta. L'endemà, la gent de *De Pint en Ample* posa la paradeta i les corones al carrer on, a més de demanar signatures, reparteixen adhesius, denunciant el cas. I és que aquesta gent del PP té un sentit patrimonial de les institucions, l'ajuntament és seu i la mostra és seva i dels seus amics, coneguts i benefactors; els altres, els qui no els llançam encens, són engegats a les tenebres exteriors.

• A la revista *De Pint en Ample*, a l'igual que *L'ESTEL*, totes dues en català, **ni un anunci institucional**. Als diaris forasters de Ciutat, a la revista *S'unió de s'Arenal* i a la nova revista *Mallorca Universal*, que són i volen ser *vil·lingües*, tots els anuncis de l'ajuntament i de les conselleries *peperes*. La nostra cultura i la nostra llengua aniran magres mentre comandin aquests de PP a Mallorca. Els nostres doblers partiran cap a Madrid i no tornaran mentre comandin aquests del PP a Mallorca. D'aquí a mig any, però, deixaran de comandar si la majoria d'habitants d'aquesta terra no els voten. És ben senzill, i beneficiós per a tothom, cercar uns altres governants, governants que estimin aquesta terra i la defensin de les investides de Madrid.

• Un centenar de propietaris de **cotxes antics**, matriculats abans del 1948, es reuneixen per berenar i canviar impressions els dissabtes al bar Mavi, al carrer 31 de Desembre de Ciutat. Són propietaris de cotxes restaurats que costen una millonada, ja que les peces de recanvi moltes vegades s'han de fer a mà. Els qui tenen un Ford tenen un avantatge: a Nord-amèrica hi ha una fàbrica que fa recanvis de cotxes antics, que proveeix de recanvis els restauradors de cotxes de tot el món. Els Amics dels Cotxes Antics, participen en *raillies* i surten amb el seu cotxe a passejar els diumenges i festes de guardar.

PER L'ETIQUETATGE EN CATALÀ de la Coca-Cola

Truquen massivament!
és gratuït!
tel·lèfon del consumidor de Coca-Cola

900-60 60 60

PLATAFORMA PER A LA LLENGUA

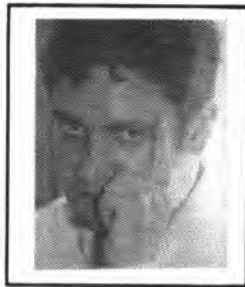
L'ESTEL de Mallorca. El diari dels mallorquins. Editor i director: Mateu Joan i Florit. Redactor en cap: Jaume Sastre i Font. Col·laboradors: Mateu Sastre i Joan, Joan Estades de Montcaire i Bisbal, Climent Garau i Salvà, Tomeu Martí i Florit, Miquel López i Crespí, Miquel Julià i Prohens, Joan Quetgles, Jordi Caldentei, Jaume Tallaferró, Bartomeu Mestre, Encarna Parreño. Depòsit Legal: PM-473-80. Impressió: Hora Nova S.A. Publicitat i subscripcions: Camí de les Pedreres, 30. Apartat de Correus 124. 07600 s'Arenal. Telèfons 265005-269941. Fax 753518.

Fins un 25% de descompte amb la presentació d'aquest anunci
ÒPTICA SBERT
SANT MIQUEL, 83 (Cantonada Avingudes)
Graduam i adaptam lentilles
Per la compra d'unes lentilles li regalarem un altre parell d'iguals.
Ulleres de sol i graduades
Tif.: 72 14 25

Branca

Tomeu Martí i
Florit

El Mallorca

El C.D. Mallorca és, juntament amb l'Atlètic Balears i el Constància d'Inca, un dels clubs de futbol històrics de la nostra illa, i actualment el referent esportiu més important de les illes Balears. Aparcades velles rivalitats i representativitats socials (el Balears era l'equip dels obrers i el Mallorca els dels amos), el Mallorca sembla voler representar el conjunt de la societat mallorquina, sense treure per això cap part de representativitat als altres clubs. Econòmicament el club roig és l'únic que pot aspirar, de moment, a estar a *dalt*, esportivament parlant.

Aquesta temporada hi ha símptomes que fan pensar que el Mallorca pot arribar a ser el que en els darrers temps no havia estat: el representant de la societat mallorquina en el món del futbol, compromès amb la realitat que l'envolta.

La junta directiva està fent un seriós esforç de consolidació econòmica i de connexió amb la societat, també s'ha fet un esforç important en la normalització lingüística de les instal·lacions. Per primera vegada el Mallorca no és un cementeri d'elefants futbolístic, sinó que prioritza el treball de la pedrera, dels equips inferiors (catorze dels jugadors del primer equip són mallorquins). I a més em consta que, per fi, la directiva està interessada a treure de l'estadi els elements feixistes que aprofiten la graderia de l'estadi com a mostrador de les seves proclames racistes i la seva simbologia criminal (creus gammades, bandera espanyola amb el *pollo*...). De moment, diverses penyes mallorquinistes juvenils (Foners, Femenina...) ja els han tret, els fatxes, de la seva ubicació al fons sud del Luís Sitjar. La proxima passa serà treure'ls de l'estadi.

El panorama, doncs, ha canviat molt per als aficionats de veritat al futbol: cada vegada resulta més agradable anar a veure el Mallorca i ajudar entre tots perquè arribi al lloc que li correspon: ser un dels clubs importants d'Europa.

L'esperit republicà

La Crissi de l'imperi (II)

Joan Quetgles Professor de Filosofia d'IB

Tots els fronts de lluita es giren contra l'oligarquia, dèiem. Davant les dificultats creixents, els oligarques pensen que seria bo un retorn a l'esperit franquista; dipositen les seves esperances en n'Aznar. N'Aznar i el PePe són un dels instruments de la classe dominant. Però la seva esperança és un cavall que no pot guanyar cap carrera. El franquisme és mort, econòmicament i social. Eren ells, els oligarques, els que varen construir aquesta aberració social i política que fou l'Estat espanyol franquista. En rigor, les estructures bàsiques —i nefandes— del sistema social i econòmic franquista resten quasi intactes; en crisi, sí, però encara no han estat arraconades al magatzem dels trastos inútils. Els oligarques tal vegada pensin que es poden atrevir a mostrar el seu veritable rostre de franquistes. Però ja varen gastar tots els cartutxos; no els queda més pólvora. Si amb el franquisme varen portar l'Estat a la coa d'Europa, no han de pretenir ara salvar l'Imperi improvisant una mòmia neo-franquista. Vull dir, la seva pretensió seria un pur miratge. No faria sinó accelerar la desfeta de l'Imperi.

En aquests darrers cinquanta anys, tots els intents d'aconseguir el desplegament econòmic de la nació castellano-andalusa no han passat de ser un continuat malbaratament de recursos econòmics i socials. És que per ventura ara l'oligarquia —amb n'Aznarín— deu voler llançar de nou la política esperpèntica de "los polos de desarrollo"? La declaració de fallida de l'empresa *Intelhorce*, aquests dies, és un bon exemple del que poden esperar. *Intelhorce* era una gran empresa tèxtil, aberrant creació del règim franquista. Aquest és un dels fronts de lluita que l'oligarquia té en contra seva. Vegem alguns d'aquests fronts.

1r. De cada dia que passa, les grans empreses heretades del règim franquista són de cada vegada més inviables. Quasi cap d'aquestes empreses és en condicions de competir dins el mercat internacional. El seu manteniment resulta d'un cost econòmic insuportable. Aquesta és una política essencialista de l'oligarquia espanyola. Òbviament, ha fracassat, i el seu fracàs és definitiu. Ara el Psoe es veu obligat a liquidar aquestes empreses, a mirar de traspasar el mort a la iniciativa privada. Durant més de cinquanta anys varen anar construint el monstre dels oligarques; i ara es veuen forçats a desmuntar-lo. Fins i tot els seus monopolis, tan estimats, no són una excepció. I, per als oligarques hispans, què ho era de bon negoci i de bon refugi aquest dels monopolis!

2n. Semblen molt cofois de la del Madrid industrial. Certament és un gran nucli industrial, però construït sense fonaments. És una industrialització feta per imperatiu polític. Ara també han de desmuntar la burocràcia dels monopolis de Madrid. I allò que és més greu, veuen com es produeix una liquidació en

gran escala de les delegacions madrilenyes de grans empreses industrials internacionals.

3r. L'Imperi espanyol s'ha fet petit. De manera inexorable, ha anat minvant el seu pes dins el concert mundial. Tots els pobles i les nacions de l'Estat —tot i seguint processos molt diferenciats— han patit aquest procés de minorització relativa. Molt de tant en tant surten al *Herald Tribune* i més aviat per raons esportives.

4t. I la més minvada, de molt, és Castella. Castella ha estat el bressol i la columna de la nació castellano-andalusa. Les classes populars castellanques veuen ara la magnitud de la catàstrofe provocada per la política de l'oligarquia hispana. Veuen ara que Castella es fa més petita de cada dia, i se senten impotents per front a l'avanç inexorable del desert el —desert de gent i el desert físic—.

Els castellans, les classes populars, varen caure dins la temptació de l'oferta que els feia —i els fa ara mateix— la seva pròpia classe oligàrquica. L'oferta consistia en gaudir de l'Imperi —dels darrers reduïdes— seguint la secular tradició de la petita noblesa. Posat que la petita noblesa no disposava de recursos propis, la base econòmica d'aquesta classe social —per altra banda, majoritària a moltes contrades castellanques— venia de tres deus bàsiques: *la milícia*, que volia dir fer de soldat ras professional, com per exemple en Cervantes; *servir al rei*, que significava ser funcionari de l'administració de l'Estat; i *servir a Déu*, que s'ha d'entendre fer-se religiós, o sigui, aconseguir els ingressos econòmics de la seva funció al servei de l'Església. Durant aquests darrers cinquanta anys, les classes populars castellanques han viscut la il·lusió de continuar essent l'aristocràcia econòmicament modesta, però no per això menys "hidalga" que la dels grans propietaris. N'estaven orgullosos, del seu treball "noble" i n'estan encara ara. Proveïren de funcionaris l'Imperi a l'època franquista, i el continuen proveïnt ara, a l'època de la monarquia restaurada.

Aquests petits nobles castellans tenien resolta la sortida social i econòmica dels seus fills: o *milícia*, o *servir el rei*, o *servir a Déu*, així com s'havia fet "sempre". És així com s'ha donat aquesta abundor de funcionaris castellans dins l'administració catalana —a excepció naturalment de la Catalunya Nord—, una massa enorme de funcionaris i de tècnics-funcionaris castellans.

Però aquesta gentada forastera —molts d'ells "imperialistes"— han construït la seva llar a terres catalanes, despleguen les seves potencialitats i l'activitat econòmica a Catalunya i no a Castella; els seus fills són socialment catalans, viuen dins una cultura nacionalment diferenciada de la de Castella i es troben patint el mateix nivell d'espoli i d'opressió que el que afecta els catalans. I no tornen a Castella; ni fan inversions econòmiques a terres castellanques.

5è. Pel seu impuls més profund, l'oligarquia reduiria tots els ciutadans a la condició de funcionaris de l'Imperi. Als darrers 15 anys, han seguit la tendència irrefrenable de crear cossos i més cossos de funcionaris. I, ara, de manera molt forçada, han de fer un gir de 180 graus respecte de la política funcional. Ara són impel·lits a fer reduccions dràstiques: tancament de casernes militars, liquidació de cossos obsolets, la privatització precipitada de les empreses estatals, racionalització de serveis, etc. etc.

Curs de filosofia d'Alliberament, 1994-1995.
Els interessats podeu deixar el vostre nom i telèfon a l'atenció d'en Joan Quetgles a aquest número: 72 01 51.

Aquest periòdic està realitzat
amb equips d'informàtica

Canon

Carrer de Jesús 34 baixos

Tlf.: 20 73 62 (5 línees)

Fax 20 40 29

07003 Ciutat de Mallorca

SERVICIO OFICIAL

OPEL

SERVIAUTO ARENAL S.A.

Carretera Militar, 185 - LAS CADENAS
07600 EL ARENAL - PALMA (BALEARES)

Tel. 26 81 11
Fax 74 32 77

Carretera Militar, 185 Ses Cadenes
07600 S'ARENAL DE MALLORCA

TENNIS SON RIGO

Tennis
Futbol-sala
Håndbol
Petanca
Cir. Footing
Final Avda. Son Rigo - Tel. 74 33 66
Sometimes - Palma de Mallorca

Squash
Volei
Mini golf
Tennis Taula
Gimnàs

Rigoberta Menxú, una indígena que llegeix la Bíblia

Rigoberta Menxú, premi Nobel de la Pau de l'any 1992, és una destacada dirigent índia (maia, quitxè) del moviment de resistència contra el genocidi de l'Exèrcit de Guatemala, el major d'aquest segle a tot Amèrica. Son pare i son germà mateixos varen esser cremats vius i sa mare i el germà patiren innombrables tortures públiques i científiques (com quan la Inquisició), que s'allargaren durant setmanes. Sa mare, després d'esser violada, morí infectada i plena de cucs en vida.

Majoria indígena i genocidi

A la zona sud de Mèxic (Xiapas, Iucatan), Bèlize i Guatemala, la majoria de la població és indígena maia i mixteca. Es tracta d'una població molt empobrida per la marginació secular i la repressió racista dels Estats criolls. Bàsicament rural i analfabeta, són majoritàriament monolingües i no entenen gaire el castellà. Situats en una economia precapitalista i fora de la societat de consum i la seva productivitat, prenen com a religió un sincretisme entre els cultes ancestrals i el catolicisme. Llurs possibilitats d'auto-defensa front a l'explotació dels terratinents i les matances de l'Exèrcit han estat ben escasses, però la situació ha acabat per no deixar-los cap altra alternativa, ja que tampoc les esglésies oficials se n'han ocupat, tret d'algun bisbe com el de Xiapas, alguns missioners i les mateixes comunitats cristianes indígenes, catòliques o protestants.

A Guatemala, entre un 60 i un 80% de la població és indígena, parlen una vintena de dialectes maias. El quitxè és el principal grup ètnic maia, però n'hi ha molts més com el cactxiuel, el kecktxí, el lacandon, el mam, el iucata, el xol, etc.

Les accions sistemàtiques de terrorisme d'Estat per part de les dictadures militars criolles i les pseudo-democràcies *bananeres* (simples estats racistes controlats per militars, oligarquia i companyies estrangeres) intermitents, han provocat a Guatemala cents de milers de torturats i exiliats, tal com han denunciat molts grups de drets humans. La situació a Mèxic no és de genocidi generalitzat, però tampoc no és radicalment millor. "Recordeu-vos dels presos i dels torturats, com si estàssiu al costat mateix d'ells, perquè també vosaltres teniu un cos que pot sofrir maltractes" (Hebreus 13:3).

Curiosament, a Guatemala més d'un terç de la població són *evangèlics*, però bàsicament a les ciutats i zones ladines (criolls descendents dels castellans) o caxlanes (mestissos).

També a Xiapas —Mèxic— molts d'indis són evangèlics. Allí hi ha terratinents que s'atorguen el poder de prohibir la difusió de la Bíblia i de deportar indis. I això perquè la Bíblia prohibeix, en el segon manament (Èxode) i de manera molt emfàtica, l'adoració d'imatges. El cas és que els cultes ancestrals i sincrètics dels indígenes inclouen borratxeres d'adoració a ídols (sants patrons, etc...) i aquests cacics i terratinents controlen el mercat de l'alcohol local. Si s'acaben els cultes-borratxera, el negoci se'ls en va en orris. Per això persegueixen i assassinen evangèlics.

Ni a Xiapas ni a Guatemala existeix llibertat religiosa real, sinó que es viu de fet sota la bota de les distintes opinions religioses dels oligarques i dictadors de torn.

La Bíblia de na Menxú

Rigoberta diu que la Bíblia no existeix en la cultura tradicional maia, però que l'usen deliberadament perquè els és útil. La necessiten com a punt de referència. Rigoberta porta un grup autoanomenat cristià que duu el nom de son pare, Vicente Menxú, qui morí socarrat dins l'embaixada espanyola a finals del 1970.

Aquest grup és bàsicament autodidacta i una espècie de variant indígena de l'anomenada Teologia de l'Alliberament. Per un costat no renuncien a llur cultura, d'un rerafons religiós *natural*; d'un altre, fan contínues referències a l'Antic Testament. Segurament és un poble que camina cap al Crist en condicions extremadament difícils (i més aviat marginat per les esglésies criolles) però que encara no ha pogut realment arribar-hi. Dit altrament: Jahvè alliberà primer els israelites i sols després els donà els deus manaments, la Torah. Déu és sobirà en els Seus Camins, que tenen la Seva Lògica: adaptar-se i parlar segons les deficientes situacions de cada poble i cada persona. Si aquests pobles són sincrètics, és més per ignorància, tradició i marginació que no pas per influència de les noves ideologies religioses de la *Nova Era*, i potser hi ha més culpa entre les esglésies oficialistes i criolles, que els obliden, que no pas entre els mateixos indígenes.

Diu Rigoberta: "Vam començar a estudiar la Bíblia com un document principal. La Bíblia té moltes relacions com les que tenim amb els avantpassats nostres. És importat d'integrar aqueixa realitat amb la nostra pròpia, la Bíblia no és per memoritzar, parlar o pregar sols. A més, treim una mica la imatge que teníem, com a catòlics o cristians, que Déu es troba allà dalt i té un gran regne per a nosaltres, els pobres. Hem estudiat l'Èxode, l'hem analitzat: la vida de Moisès, que treu el seu poble de l'opressió. Comparàvem aquell Moisès als d'ara... Els indígenes no pensam en gaires riqueses, sinó a tenir allò necessari per viure. La història del pastoret David quan derrotà Goliat va adreçada als nens de la nostra comunitat. Cercam textos, psalms, que ens ensenyen a defensar-nos. Jo record que treia grans exemples de qualsevol text que servia a la meua comunitat per entendre la situació. Hi apareixen grans reis, anam relligant caps amb la vida dels nostres avantpassats que van esser conquerits per tanta ambició de poder, torturats i assassinats."

Enmig del setge i l'horror, els indígenes oblidats necessiten un punt de referència. Potser no entenen gaires coses, però la història continua. "La vida de Crist, però, no acaba —diu na Menxú—, el segueixen totes les generacions. Açò és entès per veïns i catequistes caiguts: moren, però el poble els va reviscolar en la seva lluita per sobreviure... Les religions es troben manipulades pels distints règims, que les usen a través de llurs concepcions o mitjans. Un rector no treballarà mai a la finca, collint el cotó o el cafè. La mateixa realitat ens mostra que som una església de pobres, però que no vulguin pas imposar-nos una església que no sap ni què és passar gana, perquè els nostres nens moren desnodrits... Hem entès que esser cristians no és estar conformes amb totes les injustícies comeses contra el nostre poble, tan humil que ni menja carn, i que l'humilien més que si fos un animal de càrrega. Si no neix del mateix poble, la religiositat és una de les principals armes del sistema. Però els cristians de teoria no entenen per què hi donam un altre sentit, car no han viscut la nostra realitat. Potser no saben analitzar els fets. Els assegurem que qualsevol de la nostra comunitat, gent analfabeta, sap treure grans conclusions d'un verset bíblic, ni que sols el tradueixin a la seva llengua, car no li costarà gens entendre què és real i la distinció entre el paradís del cel i la realitat que viu el poble. . . Això és distint del que pensa el capellà, però també molts rectors que vingueren ací i eren anticomunistes van comprendre que el poble no era comunista, sinó que patia fam i discriminació per part del sistema. És clar que hi ha de tot, els qui defensen llurs petits interessos i, per no posar los en perill, s'aïllen del poble: molt millor per a nosaltres, que no hem de menester cap rei al seu

palau, sinó un germà al nostre costat. No ens cal cap *leader* que ens ensenyi on es troba Déu, si n'hi ha o no: nosaltres que creim en Déu com aquell qui no vol que la gent es mori entre grans penes."

Si ens hi fixam, aquests indígenes analfabets han intuït, a través dels grans patiments, moltes veritats que potser un *consumista* (cristià o no) occidental ha llegit sovint a la Bíblia sense conseqüències pràctiques, com està escrit: "Si no us parlaven els homes, us havien de parlar les pedres."

Al llarg de tota la Bíblia es repeteix un munt de vegades que Déu és Déu de Justícia i Misericòrdia. Jesucrist mateix repetí dues vegades als Evangelis Osees 6:6: "Anau a aprendre què vol dir: Misericòrdia vull i no penalitats i que la gent conegui Déu tal com Ell és molt millor que no tanta cerimònia."

Segueix na Menxú: "Cadascú ha de conèixer la realitat i optar pel pròisme. La Bíblia és el nostre estudi. Hem après que qualsevol esser pot fer canviar l'home si hom està disposat a canviar. Consideram que la Bíblia és una arma fonamental per al nostre poble. La nostra és una lluita de fam i misèria, el règim no pot dir: "No tingueu fam", mentre morim desnodrits."

Realment les enèrgiques paraules de l'apostol Jaume contra els rics injustos ressonen entre aquests testimonis, que també ens fan pensar no sols en les opressions socials, econòmiques, polítiques, sinó també en les idiomàtiques, culturals i ètniques dels Estats contra els pobles autòctons d'arreu del món, tal com en el nostre pròpi.

Tortures científiques i sistemàtiques

Rigoberta descriu l'agonia del seu germanet, torturat per l'Exèrcit: "... portava la cara desfigurada pels cops, les pedres, les soques, tot desfet, la roba tota esguerrada de tant de caure, quan arribà no podia ni caminar, els ulls plens de pedretes. El torturaren més perquè digués *on eren els guerrillers i la seva família, què feia amb la Bíblia, per què els capellans eren guerrillers*. Acusaven tot seguit la Bíblia com a "element subversiu" i els capellans i monges com a "guerrillers". Li preguntaren quin era el lligam entre rectors i guerrillers, i entre tota la comunitat i la guerrilla. El turmentaven de nit i de dia, li lligaven els testicles per darrera i li ordenaven de córrer. Mon germanet no aguantava tant de dolor i cridava auxili. El deixaren dins un pou ple d'aigua i fang, nu, tota la nit, entre cadàvers en descomposició on no es podia aguantar la pudor de mort. Hi havia més gent en turment, una vintena, molt d'ells eren catequistes segrestats en altres aldees. Mon germà passa setze dies de tortures: li tallaren les ungles, dits, li escorxaren i cremaren la pell. Les ferides antigues s'havien inflat i infectat, li raparen el cap i el cuir cabelut i li'l baixaren; i li tallaren les molles de la cara. Pertot li feien turment però sense tocar-li artèries ni venes per no matar-lo; i l'alimentaven. També hi havia una dona violada.

"Mon pare morí socarrat a l'ambaixada espanyola —segueix dien la Menxú—. Ell es declarava cristià, per això, els critians que lluitaven en prengueren el seu nom per crear una organització, en tant que el tenien per un *heroi nacional dels cristians* que, tot i tan dures experiències no perdé mai sa fe. No va confondre mai el cel amb la terra i decidí de comprometre's amb el poble. Al Quitxé, molts capellans abandonen l'Església oficial perquè van veure que no hi havia cap comunisme, sinó un just combat del poble. La jerarquia catòlica no s'hi implica, molts no volen veure la situació real, tot i les matances. Diuen que hem de perdonar, però el règim no ens demana perdó per assassinar tanta de la nostra gent. L'Església dels rics no vol problemes, volen conservar l'Església com un privilegi, defensen l'edifici, l'estructura, però no la gent."

Pertot arreu la mateixa història, doncs, però con fa la dita: "Tant punyen el bou, que a la darrera es mou". És lamentable que la por, la religiositat formalista, i les conveniències més sòrdides i materialistes (disfressades de pragmatisme i lògica de comoditat) buidïn les religions de sentit de justícia i falsegin la Natura de Déu als ulls de molts: presentant-lo com a parcial i formalista. Alguna diada, però, tornarà a treure a fuetades els actuals mercaders dels temples. **Ajuda Evangèlica dels Països Catalans**

A la recerca de la revolta 1960-70

Miquel Lòpez i Crespi

El rector de la Vileta organitzava sovint viatges a Llorda i Fátima o a Roma per a anar a veure el Papa (aquelles avorrides audiències en les quals el Suprem Pontífex dels Creients, des d'una enorme distància, et beneïa en llatí). La meua padrina, una poblera de rel, però més beata que un convent de monges, un dia s'hi apuntà, i amb aquella festa expedició de rosaris i escapularis -es vivia aleshores el regnat terrible del més ranci nacional-catolicisme- sortírem amb un vell quadrimotor de l'aeroport de Son Sant Joan (que, com és de suposar, acabat de posar en servei, no tenia res a veure amb l'actual monstre de les comunicacions aèries internacionals i, més que res, semblava un atrotinat magatzem).

Aquell viatge vaticanista i de reforçament de la fe catòlica, apostòlica i romana, tingué certa importància en la meua posterior evolució personal i en l'arrelament de certes conviccions polítiques. No cal dir que a Roma, l'agència que muntava l'expedició, ens dugué a la beneïda oficial del ramat (efectivament hom ha rebut la benedicció de Joan XXIII, i potser aquesta ximpleria em fes receptiu a les idees que, un poc més endavant anaren sortint del Concili Vaticà II). Però veure amb els meus propis ulls l'immens tresor de l'Església -paisatge infinit d'or, argent i diamants- em fa ver constatar que aquella, en definitiva, era la religió dels rics, dels feixistes que a la nostra terra havien guanyat la guerra. Ja de menut no podia casar les tones d'or amb la pobresa predicada a l'evangeli, amb els exemples posats pels apòstols: "Serà més difícil que un ric entri al regne del cel que no pas un camell pel forat d'una agulla". I, imaginava, aquella riquesa devia ser contrària a les idees de les milicianes que havia vist a les fotos que guardava el pare. Els homes i dones de la CNT que hi havia a les grogues fotos de la família... ¿no lluitaven precisament per un món sense pobres ni rics, sense l'or tret del treball esclau assalariat? El tresor em semblà una il·limitada muralla per a barrar el pas al progrés de l'home.

Un dia, poc abans de tornar a Mallorca, a una placeta que hi havia prop de l'estació Termini, vaig poder participar -la padrina estava vertaderament escandalitzada- a una festa de barri organitzada pel PCI. Per primera vegada en ma vida vaig poder veure i tocar la bandera roja! La gent de la barriada es divertia tranquil·lament, sense problemes. Era una festa popular, amb concursos d'aficionats, teatre a l'aire lliure, cançons del camp i dinars familiars sota els arbres de la plaça. Al final, la padrina, dona de poble també, va fer abstracció de les banderes roges i berenàrem amb els comunistes italians.

De ben jove comprenia que socialistes i comunistes no eren els monstres que deien els feixistes. La bandera roja del proletariat era, a la Roma de començaments dels anys seixanta, el més normal del món. Allà no hi anava la Guàrdia Civil a detenir la gent per unes idees. La democràcia podia servir molt bé per a reunir el poble treballador a berenar, cantar cançons revolucionàries sense que fos un pecat, somniar en un futur millor. Vaig comprendre que els homes i dones de les fotos del pare -els polsosos herois enterrats per les amples planures de Castella o portats pel corrent de l'Ebre vers l'ignot-, eren ben iguals que aquells treballadors italians del PCI. Homes i dones riallers, que volien un avenir més just i digne per als seus fills.

No cal dir que el viatge a la recerca de la benedicció del Papa serví per a reforçar les meves naixents conviccions esquerranes.

El retorn a Mallorca fou més trist. Quan, en davallar de l'avió a l'aeroport, vaig tornar a ullar els tricorns de la Guàrdia Civil, el cor em féu un sotrac. "Ja hi tornem a ser", vaig pensar. Dins la maleta, amagat entre

diverses publicacions religioses, hi portava un número de l'"Unità", el diari del PCI que vaig provar de traduir amb un diccionari italià-espanyol. Imaginava que el poder de la lletra impresa, si portava la falç i el martell, podria foragitar la tenebra franquista d'un çop.

Els subsegüents viatges a l'estranger, ja de gran -amb més de vint anys-, foren més difícils i problemàtics. Arran de la primera detenció, en temps de la vaga d'Astúries, vaig tenir molts problemes per a aconseguir el passaport i els posteriors permisos del Govern Civil.

Cada vegada que volia sortir de l'estat espanyol havia de demanar un permís especial, i la concessió restava en mans de la Social. Per sort, la família coneixia un advocat (militar franquista) que en temps de la guerra havia estat un cap de Falange. Aquest home, amic dels padrins, s'avenia a fer el favor. Per una determinada quantitat de diners (la primera autorització ja em costà cinc mil pessetes!), anava fins al despatx de la Brigada Social, en el carrer de la Soledat, i sempre tornava amb el passaport segellat pel Governador. No sé el que devia pagar als terrorífics lacais de la dictadura, però el que és cert és que mitjançant tan perfecta i universal "tècnica" -comprar el favor- vaig poder fer algunes escapades.

En acabar el servei militar, era per a mi una necessitat vital sortir a l'estranger, partir una temporada del gris ambient ciutadà. A finals dels anys seixanta, per motius que ara no record amb exactitud, vaig ser a Irlanda (del Nord i del Sud) i a Londres. Irlanda del Nord vivia amb intensitat la lluita contra l'ocupació britànica. Els partits nacionalistes irlandesos i l'IRA estaven en plena guerra contra els ocupants. Vaig poder parlar amb militants i simpatitzants del Sinn Féin (el partit dels patriotes irlandesos) i amb algun membre de l'IRA. Fins aleshores m'havia mogut molt dins el camp estrictament socialista, però aquelles llargues discussions amb els nacionalistes irlandesos em permeteren anar ampliant la meua concepció del fet nacional. A Londres, de tornada cap a Mallorca, ens aturàvem a comprar tota una sèrie de llibres que dificultosament arribaven a l'illa. A part de subscripcions a diverses revistes comunistes angleses ("The Morning Star" dels pro-soviètics i "The Red Mool", trotsquista), vaig adquirir les meves primeres "Obres Escollides" de Lenin, que contenien una obra bàsica dels revolucionaris de començaments dels setanta: "El dret dels pobles a l'autodeterminació". La visita a la tomba de Karl Marx, en el cementeri de Highgate, era un passeig obligat per a tothom que es reclamés del socialisme. En marbre, cisellada, hi havia la famosa frase: "Fins ara els filòsofs no han fet res més que interpretar la realitat; ara es tracta de canviar-la".

Anys endavant, treballant a la llibreria Logos o amb en Guillem Oliver i na Neus Inyesta a la Cooperativa de l'Estudi General, ja disposava d'un poc més de diners (no gaires!). Amb l'arquitecte Joan Vila i la seva esposa Berta fèiem viatges ben barats per tot Europa. Sempre amb tren -sense dret a llitera!- i dormint en albergs per a estudiants, menjant entrepans. Anàvem a veure el cinema prohibit a l'estat espanyol (cicles de cine revolucionari soviètic o cubà; pel·lícules i documentals coreans i del Vietnam; les primeres obres de Pontecorvo -"La Batalla l'Alger"-; els primers films de Glauber Rocha, molts abans de ser projectats a Barcelona; realitzacions del realisme crític suec, alemany o danès; les excèntriques provatures de Warholl...). El Barri Llatí prop de Notre Dame encara portava l'empremta del maig del seixanta-vuit. Als bars del costat de les llibreries de l'oposició antifranquista coneguèrem José Martínez, que dirigia "Ruedo Ibérico". En tornar a Barcelona anàvem carregats de material subversiu. Ben segur,

si ens haguessin registrat no hauríem pogut justificar aquell carregament de material revolucionari! Record haver comprat el famós llibre *De las Cortes de Cádiz al Plan de Desarrollo (1808-1966)* de l'Ignacio Fernández de Castro (la nostra "Bíblia" per als seminaris clandestins sobre història d'Espanya). Vaig dur també *El Opus Dei en España*, de Daniel Artigues, i *Antifalange*, de Herbert Southworth. I, com és de suposar, tot el que podíem de la "Biblioteca de Cultura Socialista": els *Escrits sobre Literatura i Art*, el 1905 de Trotski... i un llarg etcètera.

Encara faltaven uns anys perquè en Domingo Perelló, de Logos, s'especialitzés en tota aquesta mena de material subversiu.

De Praga, Bucarest o Sofia no podíem portar res. Alguns discs de música clàssica o popular (anaven molt barats). Feia poc dels fets de la primavera de Praga i pertot encara es respirava un aire de trista i fonda resignació. Només a Txecoslovàquia, els estalinistes -portats de nou al poder pels tancs del Pacte de Varsòvia- depuraren cinc-cents mil treballadors i intel·lectuals progressistes. Iugoslàvia era un món a part que no tenia res a veure amb la resta de protectorats de la burocràcia soviètica. L'any 1948 ja havien romput amb el PCUS. Els iugoslaus vivien un cert renaixement cultural i econòmic a ran de l'entrada massiva de les divises que portaven els turistes. Aleshores, Tito era un personatge clau de la política internacional amb la seva defensa del Tercer Món, espoliat per l'imperialisme mundial.

Sofia i Bucarest eren deserts culturals. Els prestatges de les llibreries eren plens d'obres il·legibles dels respectius dictadors (els caps de la burgesia "roja" que dominaven en aquests països). Les obres completes de Ceausescu i Todor Jivkov, era el màxim que podies trobar a Bulgària o Romania.

Les sortides a Itàlia eren especialment profitoses per a un revolucionari mallorquí. Amb vaixell, de Barcelona a Gènova no era gaire car: unes cinc mil pessetes viatge d'anada i tornada. I allà, si hi anaves a l'estiu, amb tenda de campanya, per cent cinquanta pessetes podies estar dies a un càmping.

Però normalment anàvem a les trobades que feien les organitzacions juvenils o a les festes anuals dels diversos partits comunistes italians. Llavors, el preu del càmping i del menjar ens sortia per no res. El contacte i el coneixement personal amb molts dels grups que aleshores se separaven del PCI fou vertaderament important per a la meua formació cultural i política. A l'estat espanyol, el PCE, d'ençà el 1964, ja havia tengut les importants escissions del PCE (m-l), OCE (Bandera Roja) i el PCE(i), entre d'altres. Ara, dins del Partit Comunista Italià, arran de les experiències del Maig del '68 i la invasió de Txecoslovàquia, s'esdevenien fets semblants. Érem a Venècia, amb joves de les Joventuts Comunistes, quan Rossana Rossanda i una bona part de la direcció històrica del PCI deixaren el partit i muntaren *Il Manifesto*. A Venècia vaig llegir el primer número d'aquella "heretge" publicació comunista. *Il Manifesto*, l'any 1970, tirava 60.000 exemplars diaris. Després, a ran de les crítiques a l'estalinisme i l'esclerosi dels partits comunistes oficials, anaren sortint *Potere Operario*, *Lotta Continua*, i *Avanguardia Operaia* entre els més coneguts. Més endavant molts d'aquests confluïren en *Democrazia Proletaria*. Itàlia, a començaments dels anys setanta, era un laboratori d'idees i experiències com no he tornat a conèixer enlloc. En els campaments d'estiu d'aquests partits, envoltats de banderes roges, participant en els debats i col·loquis que es realitzaven sobre la història del moviment obrer i comunista, podia anar confirmant algunes de les idees que, intuïtivament, havia anat bastint a Mallorca.

Hem de reconèixer que bona part de les organitzacions revolucionàries que operaven en la clandestinitat a Mallorca (PCE, PCE(i), PTE, BR, PORE, MCE) no arribarien a assolir mai l'alt nivell d'anàlisi dels partits d'esquerra italians.

Però una cosa em quedava clara, a finals dels

No podran deturar la passió catalana per la llibertat

Diumenge de sang (i VI)

Vers la tardor de 1920 quedà palès a la direcció general dels caps militars de l'IRA que es trobaven davant un perill nou.

Una unitat especial d'espionatge havia estat muntada pels britànics amb l'exclusiva fita de trencar l'organització d'en Collins. L'estratègia triada per aquest grup no era pas en cap manera complicada.

A la recerca de la revolta 1960-70

anys seixanta. L'amor de la infantesa -el PCE, la meua "malaltia infantil" per la qual m'havien detingut tantes vegades d'estudiant-, restava, des del maig del '68, com a quelcom absolutament desfasat i que no podia donar una resposta al desafiament capitalista. Ara ja era una evidència que Carrillo no anava més enllà d'una simple democràcia burgesa formal i que el socialisme, en la seva boca, només era una frase per a emprar els diumenges, davant la pobra militància, engegada encara pel record dels fets heroics de la resistència antifeixista o la guerra. El carrillisme no aprofundia en el problema nacional, no donava resposta a les necessitats d'una nova cultura d'esquerres, nacional-popular, crítica envers la putrefacció social i ideològica del capitalisme.

A l'estat espanyol, les assemblees d'obres, d'estudiants, de veïns, esdevenien una forma de lluita nova, que no tenia res a veure amb l'esclerosi del centralisme democràtic tradicional. En Carrillo volia dirigir tot aquest potencial de lluita antisistema vers el pacte amb els sectors "moderats" del feixisme. Nosaltres, l'esquerra revolucionària, volíem aconseguir el socialisme, l'autodeterminació de les nacionalitats, una forma de vida diferent, més creativa, allunyada del consumisme barroer que destruïa la nostra natura i ens feia esclaus d'objectes inútils i contaminants. Optarem per l'herència del maig del '68.

Del llibre *L'antifranquisme a Mallorca 1950-1970*. M. López Crespi. El Tall Editorial núm. 18. Ciutat de Mallorca 1994.

AUTOSERVEI CARNISSERIA AVINGUDA

Joan Vallespir i Mauriño
Sobrassada
Botifarrons
(fabricació casolana)
Avinguda del Cid, 86
Tel. 429080 SON FERRIOL

Miraven d'assassinar els membres polítics del Sinn Féin que es movien obertament en públic, i que no es trobaven implicats en el combat militar.

Els homes que tenien encarregada aquesta tasca eren coneguts com la "Banda del Caire". Per instigació de Sir Henry Wilson, un nombre dels oficials de l'espionatge militar anglès CIGS s'havien trobat al Caire i planejat una campanya amb la qual escapar el poder d'en Collins a Irlanda.

Al voltant de la primera setmana d'octubre es descobrí un complot per assassinar n'Arthur Griffith, llavors president en actiu del Sinn Féin. En Griffith exposà els fets, que havien estat acuradament escodrinats per la unitat d'en Collins, a una colla de periodistes en una roda de premsa mantinguda a l'Hotel Wynn's.

Mentre la Banda del Caire multiplicava els seus dossiers informant d'en Collins, el mateix Collins estava fent exactament la mateixa tasca en relació als seus perseguidors. Així, minyones que servien a les pensions on els agents del servei secret sojornaven eren convençudes per tal de recollir el contingut de les papereres a fi de lliurar-les als homes d'en Collins. Amb aquesta informació en llur poder, en Collins podia albirar un pla coherent i isolar les figures clau del complot per escapar el Sinn Féin.

Una nit, en una incursió britànica a l'Hotel Vaughan's, que Collins utilitzava per citar-se, Liam Tobin fou enxampat per un escamot. Tanmateix els va contar una rondalla talment bona que aconseguí que l'amollassin, no abans que reconegués dos homes els noms dels quals corrien com un fil al llarg de la massa informació que Collins tenia ja amuntegada. Aquests noms eren un tal lloctinent Peter Aimes, un granader natural d'Estats Units, i el capità George Bennet, antic membre de l'Artilleria Reial.

En Collins, sempre enèrgic, decidí que era l'hora d'actuar. En la selecció dels noms de la gent que eren a la llista negra, la direcció del quarter general feia tots els esforços possibles per veure que l'evidència en contra d'ells era irrefutable. En Collins preparà el contraatac.

Dick Mckee era el comandant de Brigada a càrrec de l'operació i en Clancy era el seu vice-comandant. Però van ésser capturats pels anglesos, els quals els van portar al Castell de Dublín i els van posar en mans del capità King i del lloctinent Hardy, dos sàdics destacats, especialitzats en l'extracció d'informació mitjançant la tortura. Mckee i Clancy van patir turment a mort durant tot aquell diumenge, però refusaren de facilitar informació sobre els esdeveniments que havien succeït just aquell mateix matí: S'havien "carregat" la Banda del Caire, allò més granat dels cervells de

l'ocupació militar anglesa a Irlanda. El mateix Collins no dubtà gens d'haver actuat com calia. Allò darrer que va escriure fou: "La meua única intenció era la destrucció dels indesitjables que havien estat fent miserables les vides dels ciutadans corrents i decents. Prou he mirat d'assegura-me de les atrocitats que aquesta banda d'espies i deladors havien comès. El perjuri i la tortura eren els seus sistemes més corrents d'actuació... (n'he tingut) un sentiment semblant al que tindria per un rèptil verinós. Gràcies a llur destrucció l'atmosfera s'ha endolcit... Per a mi, la meua consciència queda neta. No és pas cap crim detectar i destruir l'espia i el delator en temps de guerra. Els he eliminats sense fer-los cap procés: sols els he pagat amb llur pròpia moneda".

Potser sia una opinió discutible, aquesta, però el cas és que "quí va per mal camí, no fa bon pas a la fi", i la prepotència dels sistemes colonials i els bufons, esbirros i botxins que fan créixer a colònies com a escurçons i escorpins verinosos, acaben provocant la

justícia divina, més prest o més tard. A l'Algèria o Cuba passà igual: les arrels del mal eren a la corrupció general dels caps militars i policials i llur connexions amb màfies i baixos fons.

Del col·lapse a la independència

Quan l'afer dels "oficials assassinats" fou enarborat pocs dies més tard del Diumenge de Sang a la Cambra dels Comuns, les massacres angleses a Irlanda, com ara les morts a Park Croke no hi varen ésser al·ludides gens ni mica. Després que Sir Hamar Greenwood, el vice-secretari d'Estat per Irlanda, havia descrit en silenci pregon "el cruel i salvatge atac, i assassinat, d'un oficial de l'Exèrcit Britànic" Joe Devlin, membre del Parlament per Belfast-Oest, s'aixecà i demanà si l'Honorable Senyoria no tenia pas coneixença de les actuacions de les forces de Sa Majestat al camp de futbol adés esmentat. Un tal major Morrisson es llançà sobre les espatlles d'en Devlin i tractà de fer-lo rodolar per terra. Uns altres membres del Parlament cridaven histèrics: "Mata'!!, mata'!!".

El Parlament Imperial és trobava en ple col·lapse. Quan els feréstecs espanyolistes del PP udolen llurs epilèptiques campanyes anticatalanes sols treuen la bromera enverinada que porten a dins: voldrien colpejar-nos, però com que ara no viu el vell "Caudillo" que els ho consentia i patrocinava, troben que no poden, i llavors udolen sense gaire intel·ligència. Això, i tot i que ens fa mal, és un patiment redemptor, car ells mateixos es presenten com a monstres de la Inquisició i la Legió de Flandes. Millor ni retreure-los-ho gaire: que udolin com més millor. És somiar truites demanar als llops que cantin havaneres, o com digué Petroni a Neró: "No toquis la lira, incendia; no facis versos, sembla el mal i la destrucció". Cadascú fa allò que millor sap fer.

Si ho meditau, la Providència castiga la violència cega, cruel i indiscriminada, en aquesta vida; però la violència justa, amb base i selectiva, soj triomfar en moments de col·lapse. Els britànics varen fer molt més mal que no l'IRA a Irlanda, igual com la rànica malícia anticatalana és més virulenta que no pas el fava panxacontentisme català, per això anam endavant. En canvi, la violència basca, cega i descontrolada, està duent el nacionalisme basc a un carreró sense sortida: de fet assenta la "Unidad de España".

Diumenge de Sang fou la diada en què el domini anglès s'esmicolà a Irlanda. Fou l'acompliment del pla d'en Collins per "deslliurar-se dels ulls dels britànics" tot anorreant llur cos d'espionatge. Des d'aquesta hora endavant, el Govern britànic a Irlanda quedà sec i paralitzat.

I no sols fou el senyal de la fi del domini britànic a la major part d'Irlanda, sinó que havia d'ésser el principi de l'esmicolament del mateix i monumental Imperi Britànic. A Kenya, Xipre, Egipte, Palestina o Burma, durant els pròxims quaranta anys, els caps de la guerra guerrejada havien de reivindicar en Collins com a llurs prototipus, i van anar adaptant l'estratègia per ell dissenyada per foragitar el poder colonial.

En futurs articles analitzarem un personatge tant o més interessant, Mahatma Gandhi, i el cas de la independència de l'Índia.

Epíleg

Al gener del 1922, una anyada i dos mesos més endavant del Diumenge Sagnant, l'Exèrcit Britànic marxà del nou estat d'Eire descendent pels molls de Dublín. La "Union Jack" (la bandera britànica) fou arriada del Castell de Dublín i reemplaçada per la Tricolor (originàriament un símbol de concòrdia entre la verda Eire i els unionistes d'Orange: bandera verda-blanca-taronja).

Michal Collins arribà en taxi per prendre possessió del poder de part del govern provisional del darrer virrei, Lord Fitzalan.

"Estic content de veure'l, senyor Collins", li digue el virrei, en donar-li la mà.

"Com l'infern, està vostè", fou la resposta d'en Collins, amb un somriure sorneguer. Ricard Colom

Què diu (i què no diu) en Luis Cerdó (i IV)

QÜESTIÓ DE FUNCIONS, NO DE "FORMES"

Com hem vist en els altres capitols, aquí l'assumpte no és *el-la / es-sa, ni noltros-voltros / nosaltres-vosaltres*, ni *mallorquí / barceloní*. No. L'assumpte és integrar o dividir. Tornar el mallorquí al seu lloc o perpetuar-lo davall el castellà dins Mallorca mateix, que el mallorquí sigui un complement voluntari del castellà —ja sabeu les paraules del Sr. Cerdó: "es mallorquí i es castellà són complementaris"—, uns calçons amb bufes per dur el dia d'anar a ball de bot.

És que, de diferències dialectals, n'hi ha pertot. A Itàlia, parlen diferent l'italià a cada regió els pescadors, els pagesos, els picapedrers, però els missers, els professors, els metges, parlen un italià de categoria igual pertot. A França passa igual amb el francès i a Alemanya amb l'alemany. Però a Mallorca, Barcelona i València, aquest llenguatge de categoria, comú a tot el territori i que antigament vàrem tenir, a poc a poc va esser substituït pel castellà. I aqueixa substitució arriba fins als nostres dies. Si ara aconseguim posar al dia i reintroduir dins la societat aquell llenguatge de categoria comú a tot el territori, el català recobriria el prestigi i l'hegemonia social que ara té el castellà, dins ca nostra. I això sembla que no li fa gaire gràcia, al Sr. Cerdó. Que el català o mallorquí sigui la llengua dels pagesos, dels pescadors, dels picapedrers —amb diferències notables segons les regions, com és normal— ja li va bé. Però que pugui arribar a tornar esser el vehicle de comunicació social comú, de gent de prestigi, li lleva les rialles. Per això ja hi ha l'espanyol estàndard. Donem gràcies si ens deixa esser el seu

complement (llegiu *suplement*). Per tant, és coherent, en Cerdó: quina necessitat hi ha d'estandarditzar una llengua que només ha de fer les funcions de llengua vulgar? Enteneu ara per què criminalitza tant i cerca tant els defectes a la nostra unitarització lingüística i per què no qüestiona mai la unitarització castellana o espanyola?

Que en Cerdó vol les coses així no és cap descobriment meu. Ho demostrà ell mateix quan, damunt el número 747 de la revista *Perlas y Cuevas* el subconscient el va destapar en defensar els decrets de *Nueva Planta* d'aquesta manera: "Es Decret de Nova Planta va establir uns criteris a nivell oficial, però s'aplicació pràctica va esser molt parcial. (...) I lo més important (fixau-vos-hi bé) és que es poble continuà parlant es seu mallorquí de sempre, al marge de legalismes". Queda més clar que l'aigua, per tant, que per a en Cerdó, no fa res si el mallorquí boteix del àmbits oficials. No hi té cap feina. Només són els *catalanots*, que duen la curolla de voler-l'hi! Donem gràcies si no desapareix com a llengua vulgar.

Com veim, la polèmica no és de formes lingüístiques, sinó **DE FUNCIONS**.

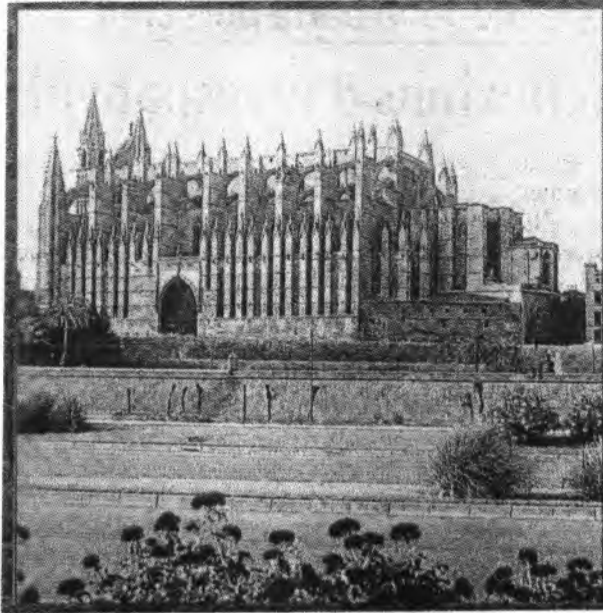
I en tenc la prova: encara esper que el Sr. Cerdó em respongui les paraules que tot seguit reproduiré i que li vaig adreçar damunt *S'Arenal* de dia 1-9-92, escrites en les modalitats que diu que tant estima: "(...) s'aprenentatge d'una llengua s'emprèn més per necessitat o per conveniència que no per vocació. Si avui s'anglès és tan estudiat pertot arreu, tothom sap que és per s'utilitat que té o fins i tot per sa necessitat que hi ha de conèixer-lo i de fer-lo servir. De cap manera no s'estudia per cap atac col·lectiu d'enyorança cap a s'imperi britànic ni d'admiraçió de sa superpotència nord-americana. (...)".

Facem es mallorquí útil i necessari i aviat l'aprendran, i de bona gana, es qui ara n'estan més estugosos. (...)".

Com veim, aquests mots meus que encara esperen la resposta d'en Cerdó, contrasten amb uns de seus que va escriure damunt *El Dia del Mundo* dia 13-1-94: "(...) Fomentem s'idioma, però partint de sa realitat i respectant sa llibertat de tothom". És a dir, evitem de totes passades fer-lo necessari. Abandonem el mallorquí al seu aire, deixem-lo arrossegar per la inèrcia que li han imposada de la *Nueva Planta* ençà. La maniobra és perfecta: "*¿pa' qué voy a aprender mallorquin, si los mallorquines me hablan en castellano?*". Collonut. Tot quadra. Veis ara què s'hi amaga, darrera això d'"es mallorquí i es castellà, llengües complementàries"?

LES LLENGÜES I LES NACIONS

Bé ens va: tot plegat ens dona una idea de la importància que *si* que té la llengua en la configuració

Romandriem mans plegades, si ens volien fer malbé el nostre patrimoni arquitectònic? Per què no aixecam el cul de la mateixa manera, quan ens cerquen esbucar el patrimoni lingüístic nostrat?

de les nacions. Si no, deman jo, els mateixos que diuen que *ses llengües no fan ses nacions*, estarien tan interessats en fer la traveta, en dividir i en cercar fer la vida impossible al moviment que cerca fer recobrar a la nostra llengua la normalitat d'ús social? Si *ses llengües no fan ses nacions*, com així tanta de por que el castellà un dia es pugui haver de conformar amb tornar tenir l'hegemonia social just allà on la tenia abans de l'aplicació de la política castellanitzant *mañosa* dels decrets de *Nueva Planta*?

Com va dir n'Antoni Mas, "la mateixa magarrufa de sempre": callar davant l'espanyolització del mallorquí i fins i tot davant la seva substitució per l'espanyol. Aprofitar-se de la fesomia del mallorquí popular —en aquesta ocasió de les Rondalles— per criminalitzar la simple existència de qualsevol registre lingüístic comú entre les Balears, el Principat i el País Valencià llevat que aquest registre comú sigui l'espanyol estàndard. Divideix i venceràs, va dir aquell. Ara mira d'aprofitar-se de la versió original de les *Rondaies* per, de fet, fer-ne un símbol oposat, incompatible, una víctima del registre formal. M'agradaria veure-us, vaig fora bromes, Sr. Cerdó, fent els mateixos espants per l'adaptació al castellà formal dels contes de N'Aurelio M. Espinosa, escrits en el dialecte d'Andalusia, Soria i Santander. No sé si primer es besarien el Cel i la Terra, abans de veure-us fer a l'espanyol les mateixes travetes que feis al mallorquí o català. Jo, fos de vós, aniria més viu: és que, en aprofitar-vos de les Rondalles Mallorquines per instigar anticatalanisme, no sé com no veis que deixau el gonellisme com una cosa que no té aferrall, més pelada que una botella de cap supe no intel·lectual que la faci mínimament traguedora a rotlo. I, creis-me, manipular la intenció amb què feren les seves obres catalanòfils com Mestre Moll o Mossèn Alcover, és ben trist, no crec que sigui la manera més elegant de tapar el buit intel·lectual que qualsevol diria que patiu, en veure això que feis.

L'ESPERIT DE MOSSÈN ALCOVER

Em sap greu, però no em queda més remei que tocar les morques amb què roman empastissat el nom de l'autor les *Rondaies*, quan el presentau davant el poble mallorquí com un autor que estava estugós de l'esperit integrador dels catalanòfils com ell mateix (!), Mossèn Alcover. Parl del l'autèntic, de l'únic, del veritable esperit integrador de Catalunya —això sí, integrador des de la catalanitat profunda, no des de la rebordonada de les capitals— que tota la vida va guiar l'Apòstol de la Llengua Catalana, com li agradava que l'anomenassin. I tocaré les morques manipuladores precisament amb els mots amb què Mossèn Alcover mateix va presentar les seves *Rondaies*, mots que trobam en el pròleg de la primera edició del seu volum

primer. Hi diu: "Però jo, maldament sia fins al moll dels ossos partidari de la nostra tradició, i per restaurar-la estiga prompte a fer qualsevol sacrifici, trob que només s'ha de restaurar lo bo dels temps passats, que era molt, i no les coses dolentes, perquè ja no sabem a on mos hem de girar amb tantes com en tenim d'avui en dia; com no he fet aquest aplec amb cap fi tècnic ni científic, sinó com un homenatge de filial afecte a la nostra veneranda tradició, l'he destinat an el poble català de Mallorca (...). Que ho heu sentit, amic Cerdó? Acusarfeu Mossèn Alcover de fer "Catalanisme enverinat" (sic), si hagués escrits aquests mots avui en dia? Jo ho sé cert, ho haig de dir.

PROU D'AGRESSIONS AL PATRIMONI LINGÜÍSTIC NOSTRAT!

Per acabar, un consell als qui hagin llegit aquest article: Just al revés d'allò que pensen molts —massa molts— la batalla lingüística no la guanyarà el més bon afiot, no la guanyarà el qui tindrà els arguments més coherents, més equitatius i més justos. No. La guanyarà el qui divulgarà més el seu missatge. El qui serà més prompte a contestar les investides sense cap ni centener de què serà víctima. No dubteu que, per exemple, en Cerdó mateix, no s'aturarà mai de dir el nom del porc als qui volem per al català allò mateix que tenen dins ca seva el castellà i qualsevol altra llengua moderna socialment normal, això és: l'hegemonia social dins el seu territori històric i un registre estàndard comú a tot el territori. I jo som del parer que els ha de tenir molt grossos per *no* contestar, tothom qui vegi les intencions de maniobres d'aquesta casta i en sàpiga la contesta. Molt grossos els han de tenir... per romandre boca copada.

Però per respondre al Sr. Cerdó a —o qualsevol senyor que en faci de les seves—, anau alerta a caure dins les trampes de discutir res de *la-sa, noltros-nosaltres* o *mos-ens*. Alerta: seria com discutir que a Mallorca diuen *tassó* i a Menorca *got*, seria com gatinyar-nos perquè a Mallorca diuen *ets homas* i a Eivissa *es hòmens*. Si el voleu veure fer voltera i anar esquiu a respondre allà on li demanen, tocau-li aquests tres assumptes:

- 1) A on són els seus espants davant la castellanització de la parla mallorquina, si és ver que tant l'estima?
- 2) A on és el seu nirvi davant la substitució del mallorquí per l'espanyol? Que el té engalavernat, al nirvi... segons quan?
- 3) Si tant l'empenya que el català tengui un registre formal comú, com tenen totes les llengües modernes d'Europa que són madones de ca seva, per què no diu res mai de l'estàndard espanyol, que, com el català i el de qualsevol altre idioma, es fonamenta en un dialecte central i en la recerca d'un equilibri entre l'aportació de la riquesa multidialectal i una restricció de la diferenciació excessiva? Si no vol per al català l'eina normal que té l'espanyol, és més clar que l'aigua: no pot consentir que el català o mallorquí faci dins ca seva la funció normal que fa el castellà i qualsevol altra llengua normal dins ca seva. Vol, així, que el català o mallorquí continuï com una curiositat folklòrica.

Ho vénc a dir perquè sopegarem ferestament si ens pensam que la qüestió lingüística ja està arreglada amb la polèmica d'en Pep Gonella o amb la del Puput de Cresta Molla. Els partidaris de la substitució de la nostra llengua per la castellana no s'aturaran mai de posar mal al moviment que cerca restaurar la normalitat de la nostra llengua. Sempre seguit miraran de fer-nos quedar malament davant Mallorca, especialment davant la majoria desinformada en qüestions lingüístiques i sociolingüístiques. I si continuam callant és molt probable que la substitució definitiva del català o mallorquí pel castellà o espanyol triümfí definitivament, per sempre. Ara, si defensam la normalitat lingüística cada vegada que faran la traveta al seu avanç, la salvació del nostre patrimoni lingüístic serà possible. Però, cada vegada que cerquin espenyar-lo'n, al dit partimoni, hem d'aixecar el cul. Romandriem mans plegades, si es presentava un escabotell de bereiols a destrossar-nos La Seu de Mallorca, Montserrat, Es Castell de Bellver, La Llotja de València, Lo Palau dels Reis de Mallorca, de Perpinyà, L'església de Sant Francesc, de l'Alguer, o qualsevol altra joia del nostre patrimoni arquitectònic?

Un ase no s'espolsa les mosques vironeres un pic o dos en la vida. Les s'espolsa cada vegada que se n'hi aferren, damunt. Veiam si en prenem mostra.

Una monja de l'Hospital psiquiàtric

Senyor Director de l'Estel:

Diuenge passat de 9 d'octubre vaig acompanyar dues senyores, familiars, a l'Hospital Psiquiàtric perquè volien visitar una interna. La visita durà uns vint minuts, durant els quals la malalta va repetir unes deu vegades que no podia menjar i que *la monja l'agafaria pels cabells i l'obligaria a menjar i la trauria al pati tota sola*.

Aquestes frases em copsaren. Si una persona és al psiquiàtric no se'n poden fiar gaire de les coses que diu, però també és cert que únicament són els infants i els folls els qui diuen la veritat.

Em vaig fer el propòsit d'esbrinar què hi havia de cert en aquests temors de la malalta. No vaig haver d'esperar gaire: una monja entrà al recinte i es dirigí cap a ella per fer-li una moixonía. Vaig demanar a la monja si era ella la que estirava la malalta dels cabells perquè menjàs i la que, si no ho feia, la treia al pati. Va fer la demostració "amigable" de com ho feia, tant a la malalta com a mi mateixa. La humiliació era evident. Quedava confirmat que la malalta deia la veritat.

Vaig dir-li que tenia molt poc de monja i de la caritat cristiana que se les suposa. Em va demanar qui era jo per parlar-li així. Només una ciutadana, amb tots els drets d'exigir un tracte digne per a qualsevol malalt intern en aquesta institució pública, vaig respondre-li.

Seguidament vaig demanar a les al·lotes de bata blanca (no sé si eren auxiliars de clínica o ATS) que em diguessin el nom de la monja. No ho volgueren fer per companyonia. Vaig pensar que, d'una forma o altra, ja el sabia. Així fou. Una altra malalta va irrompre a la sala s'espera defensant la monja en qüestió i anomenant-la "Sor Àngela".

Vaig saber, per les al·lotes de bata blanca, que aquesta monja feia trenta o quaranta anys que era allà i que "ajudava" en algunes tasques i que potser no cobrava.

Sens dubte trenta o quaranta anys cremen molt a qui ha de conviure amb unes malaltes com les de l'Hospital Psiquiàtric. He sentit a dir que el personal que atén aquests malalts no convé que hi estigui en contacte llargues temporades. La tensió és molt forta i la consciència tendeix a relaxar-se massa en els tractes difícils que han de suportar dia a dia. Es requereix un personal especialitzat i amb una gran paciència.

Trenta o quaranta anys són molts, massa. Si aquesta "monja" és com una recollida per la institució i no vol marxar, ben segur que es podran trobar altres tasques per a ella. Altres tasques com planxar o plegar roba..., res de responsabilitat, res que pugui posar en perill la reputació d'aquesta institució i, sobretot, res que faci por i produeixi més obsessions de les que ja tenen, a les internes.

No podem saber cert si els nostres pares, fills, d'altres familiars estimats, o nosaltres mateixos hauran o haurem de fer servir l'Hospital Psiquiàtric. Acceptarem que se'ns humiliï i se'ns provoquin terrors per part d'un personal que usi aquests mètodes execrables? No és, potser, aquesta qüestió d'avui, la punta de l'iceberg? **Caterina Aguiló i Torres. Ciutat**

Cartes dels lectors

Dinouena carta personal

Reflexions d'un espanyol

Passaré de llarg que he estat multat, insultat, vexat, empresonat (tot dient-ho ben suaument...)

Espanyol o esclau? Vejam: espanyol = castellà. Per què? Són més guapos? Són més alts? Són més bons?

Valencià-espanyol. Per ésser espanyol has d'ésser castellà, obligatòriament, per collons, per força, perquè ells son *els amos* i així ho decideixen, i decideixen les lleis perquè així sia.

Un crit ben fort al món! Per què el castellà m'ha de multar, insultar, empresonar, vexar (tot dient-ho ben suaument), i per què estic obligat als desitjos del castellà, al segle XX. És això democràcia? No serà que jo, de lliure, res de res? Que el que sóc és un esclau? Un esclau a qui encara no han pogut fer el rentat de cervell! *A tu sí?*

Un esclau que sap que és un esclau, i per tant el cervell encara em rutlla, i com que el cervell em rutlla sap que hi ha esclaus de primera al servei dels amos negres i que foten tot el que poden als esclaus de segona si l'amo els ho demana. Ets tu d'aquesta casta?

Esclaus de segona que com els de primera, esclavitzen tot el que poden als esclaus de tercera si així els ho demanen. Ets tu d'aquesta casta?

Esclaus de tercera. El seu cervell està anul·lat, ja són com a vegetals. D'aquesta casta n'hi ha molts, però seria absurd fer-los la pregunta.

I tu, que ets cent per cent de casta negrer!

I tu, que ets seixanta per cent de casta negrer!

I tu, que ets vint per cent de casta negrer!

Quin grau de negrer ets tu? Tu sabràs el grau de castellà que m'imposes però... No pateixis, els dolents i els criminals sempre són els altres, els altres que tú trepitges, es clar. **Josep Casalta i Casesnoves**

Nota de la redacció: Aquestes cartes personals ens arriben des de Vila-Real, Castelló, on la situació nacional i lingüística està molt pitjor que a la resta dels Països Catalans. Cal comprendre, doncs, la ràbia, l'angoixa i l'exaltació patriòtica del nostre col·laborador.

Neró i els cristians

No hi ha *problema jueu* sinó de la natura humana.

Un govern ha d'unir les passions dels homes que governa i, com que les passions humanes més fortes són l'odi i l'amor, el govern ha de seguir l'odi dels governats i donar-los la raó. Val més que odiïn i matin el jueu que no que es rebel·lin contra la autoritat. (Sobre programs jueus a Rússia).

Neró deia: La culpa és dels cristians.

Hitler deia: La culpa és dels jueus.

Aznar diu: La culpa és dels catalans.

Carta oberta al Conseller d'obres públiques Bartomeu Reus

Senyor conseller: Aquests dies passats, he llegit als diaris de Ciutat les vostres declaracions sobre que teniu projectat la construcció de preses-pantans per a l'aprofitament de les aigües de ses Fonts Ufanes de Campanet i les del torrent d'Almadrà. Aquestes aigües ja no baixaran i no donaran vida al Parc Natural de s'Albufera. Què passarà? Que les aigües salades de la mar penetraran din l'interior de s'Albufera i dins els pous de les nostres marjals. Tot quedarà salinitzat i els milers de milions que ens va costar als mallorquins millorar les marjals se n'aniran a Son Terril·lo i, a més, si no davalla el preciós líquid; com és podran carregar els pous de sa Pobla, Muro, Llubí i de tots els pobles de la nostra comarca? O és que d'una punyetera vegada estau decidit a espanyar-nos aquest verger i preciós jardí agrícola? Avui és l'enveja i únic rebost de tot Mallorca. El de Campos i el del Pla de Sant Jordi ja són morts. Ara, ens voleu assassinar el nostre. Pensau-ho bé. Pensau també en els esforços, sacrificis i penalitats que hagueren de suportar els nostres padrins per fer de la nostra terra allò que avui és, i que si duis aquest projecte a terme, convertireu els nostres horts en terrenys de secà, en prats, ermossos i garrigues com eren en temps primers. Seria una trista llàstima, amb el caramull de duros que va costar construir-ho, que ara s'hagués de tudar. **Guillem Crespi i Pons. Sa Pobla**

La literatura catalana al col·legi Sant Josep Obrer

Som un jove que enguany ha començat COU al col·legi Sant Josep Obrer de Ciutat. A l'hora de fer la matrícula se m'ofirien, com és lògic, una sèrie de matèries optatives, una de les quals vaig triar fou l'assignatura de *Literatura Catalana*. Així, una vegada efectuada la matrícula i amb l'inici del curs engegat, durant el primer dia de classe vaig observar amb total sorpresa com, exposats els corresponents horaris a l'alumnat, no hi figurava per res l'abans esmentada assignatura.

Davant aquest fet voldria fer constar que ni als meus companys ni a mi se'ns va avisar del que passava i quan ho vàrem demanar, no rebérem cap explicació convincent del perquè s'excloïa aquesta assignatura. A més, voldria saber fins a quin punt és legal oferir una assignatura i, amb la matrícula feta, el curs començat i sense cap possibilitat d'accedir a un altre centre, se'm negui el dret d'estudiar-la, imposant-me'n una altra que jo no he triat.

Fets com l'exposat en res ajuden el procés de normalització de la llengua i cultura pròpies, que resten marginades de l'ensenyament, tant vehicularment, com en continguts. A més, ordres com la del conseller de Cultura no fan més que perpetuar aquesta inèrcia perillosa que arrossegam ja fa molts d'anys. Mentre a mi se'm priva d'estudiar la nostra literatura i els nostres escriptors. És això un país normal? Gràcies. **Un estudiant de COU**

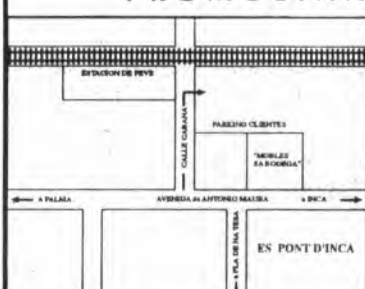
Art i Joia

**Relotgeria. Joieria.
Plateria. Objectes de
regal. Trofeus. Gavats
Preus de fàbrica
Avinguda del Cid, 82. Tlf. 427953
07198 Son Ferriol**

Mobles Sa Bodega

PROMOLINAR, S.L.

**Mobiliari de
cuina, bany i
mobles en
general
Avinguda Antoni
Maura, 61 i Carrer
Cabana, 4.
Aparcament
pròpi. Tlf. 60 10
29. Fax 60 14 40.
Pont d'Inca**

EMPRESARIS!

**Si us anunciau a L'ESTEL la vostra
empresa guanyarà doblers!**

Sr. Aznar: Ara, pregunto jo

Valdria la pena que tots els polítics estrangers (Aznar, González, Anguita, Ibarra, etc) i els sucursalistes i colonitzadors que a Catalunya els fan costat, no oblidessin que els catalans han tingut sempre fama d'esser un dels pobles més bel·licosos d'Europa. Ho proven les mesures que el 1714 Felip V va haver de prendre per sotmetre els catalans. En aquest mateix sentit, el professor Carles M. Espinalt sempre explicava que la darrera mostra d'aquest esperit guerrer va

esser l'any 1936 quan, Catalunya, tota sola, s'enfrontà a l'aviació alemanya, l'artilleria italiana, als feixistes espanyols i a les tropes mores, mentre que tot un estat com el francès es va rendir en pocs mesos a l'exèrcit alemany. En canvi, una nació petita com la nostra aguantà amb fermesa, durant tres anys i escaig, els embats de quatre exèrcits molt superiors a les nostres forces.

Ara per ara, i donada la situació política que es va produint, jo no voldria comprovar si els catalans mantenen o han augmentat aquest esperit bel·licós, car sóc del parer que la situació colonial que patim s'ha de resoldre mitjançant un *plebiscit*. Tanmateix, no tothom té aquest talant democràtic. A la informació del diari *Avui* del 15 de setembre d'enguany, el Sr. Aznar demostra estar més aprop del nazisme que de la democràcia, segons es desprèn de la ressenya que fa l'esmentat periòdic, s'hi diu que: "Diversos enquestadors estan trucant a les portes catalanes aquests dies per sotmetre el pobre ciutadà seleccionat i despreviut a una llarguíssima enquesta de continguts polítics d'actualitat, la mà encarregada del sondeig és el Partit Popular, que amb aquestes mostres voldria anar afinant els seus missatges electorals futurs. Entre d'altres perles, l'enquesta demana a la persona que respon que se situï davant el següent supòsit: Si Catalunya i el País Basc declaressin la independència: a) hi estaria d'acord?, b) veuria bé l'ús de la força per reprimir la secessió?, c) seria partidari d'imposar sancions econòmiques?, d) no contesta".

Davant d'això, jo li pregunto al Sr. Aznar: Heu oblidat que el vostre sou de diputat us l'està pagant el poble, àdhuc el poble de Catalunya i per tant, com assalariat, estau a les nostres ordres? Si els catalans majoritàriament, amb un *plebiscit* decidim independitzar-nos de Castella, a l'empar de quin dret democràtic utilitzaríeu la violència per evitar-ho? Si com demostreu ja estau estudiant el cas, vull saber els noms i cognoms de les persones que pensen aixecar-se contra Catalunya. Si sou tan *aguerridos* no us importaria identificar-vos. No pensareu enviar-nos els policies que per acoquinament heu de treure del País Basc? Si la gent del vostre partit, amb menyspreu, us tracten de "Charlotín" —car ni a Charlot arribau—, com preteneu acabar un *alzamiento* contra Catalunya? No se us haurà ocorregut delegar la feina a Vidal Quadras? Amb tot, a la citada enquesta hi ha una altra lectura que posa en evidència la feblesa de l'"imperi": Per què ens pregunten als catalans si veuríem bé reprimir per la força la secessió?, no en tenen prou amb les forces d'ocupació que tenen aquí destacades? Prenen nota dels qui contesten afirmativament l'apartat "b" per saber si poden comptar amb algun extra a la pel·licula? Vol dir això que els colonitzadors que Franco va desplaçar a Catalunya després de la guerra no estan disposats a fer-los la feina bruta? A jutjar per l'actitud abrandada, en defensa del català, que han mostrat molts immigrants a diversos centres escolars de Catalunya, és molt raonat creure que aquests, arribat el cas, es posarien al costat de Catalunya. I, tal com ve dient Carles M. Espinalt des de l'any 1953, en el seu assaig *Del Poble Català*: "La independència de Sud-amèrica va esser feta pels fills dels espanyols integrats en aquelles terres".

Tot plegat, fa que em plantegi una altra qüestió: És urgent que els nostres parlaments, debatin la moció que reclama la convocatòria immediata d'un *plebiscit* per l'independència de Catalunya, ja que contra la citada convocatòria no es pot pronunciar ningú, perquè aquells que siguin contraris a la Independència podran votar "No", en igualtat de condicions a aquells que hi som favorables. Així, aquesta és l'única manera de treure la màscara als feixistes que tenim a la cambra catalana. En conseqüència, podrem fer-los fora dels llocs de comandament i retirar-los el sou que no es guanyen.

En definitiva, les anàlisis de la Psicoestètica

—ciència creada pel professor Carles M. Espinalt— no fallen. Ja que quan un polític presenta grans mancances oratòries —Franco, Aznar, Vidal Quadras— corre el risc d'imposar el seu pensament per la violència, convertint-se en un assassí. **Encarna Parreño. Deixeble del professor Carles M. Espinalt i especialista en Psicoestètica Directiva.**

Parlem clar i llampant

Per Joan Antoni Estades de Montcaire i Bisbal

El TBO pamfletari de Madrid segueix insultant-nos

Anomenar-lo ja em fan venir ganes de tenir vomitera. Doncs bé, el TBO pamfletari que tant s'enorgulleix d'esser "*patriota español*" (ell deu voler dir "*patriota castellano imperialista*") i amic del rei continua ofenent el nostre país. Les edicions dels passats dies 27 i 28 de setembre, particularment, eren pesta. Aquell dia ens mancà, a tots quants a la península ibèrica i a les illes tenim una llengua diferent de la castellana, collons per pegar-li foc.

Que nosaltres critiquem el Senyor Cañellas —el president de la nostra comunitat autònoma— per "xerrar pagès" i no emprar la llengua literària, com fa tothom quan parla castellà, francès o anglès; passi... És el nostre dret i el nostre problema. Ara, aquest dret no el reconeixem a aquests torra-collons. Qui són ells per fer befa del nostre president? Qui són ells per dir que "*Manuel Fraga, de Galicia, Gabriel Canyellas, de Baleares, Juan* (ai!, bonjesuset meu!, resultarà que d'ací a uns quants anys jo seré Johann Estades de Montcaire) *Lerma, de Valencia i Juan Cruz Alli, de Navarra, han utilizado el chapurreado*"? Qui són ells per ridiculitzar els parlars que no són el seu espanyol castellà?

Pel que fa a la utilització que, ells, fan de la Corona i de la persona del "rei d'Espanya", jo —i sia dit amb tot respecte a l'autoritat de la prefectura de l'Estat— si em trobàs en la pell de Joan Capet i fos "*el rey de España*" o simplement "*el jefe o presidente del Estado español*" no tan sols no els faria cas sinó que els desautoritzaria davant tothom. Monàrquics així, com més lluny millor. Perquè vaja favor que li fan al rei, els senyors de l'*ABC* que tan partidaris de la Corona i de la "*unidad de la patria*" es declaren. Déu ens guardi a tots d'uns amics així, ja que dels nostres enemics tenim cura de guardar-nos-en nosaltres sols.

I que ho són de curts de gambals

Ara resulta que el castellà és la "*lengua más universal del planeta*". Aquesta fanfarronada barata l'escrigué a l'*ABC* un periodista anomenat Juan Antonio Sánchez. Jo no negaré mai que la llengua de Cervantes, com la llengua de Shakespeare o la de Molière o la de Goette, sien idiomes amb més audiència que el nostre, el basc o el gallec. Però afirmar, de qualsevol d'ells —castellà, francès, anglès o alemany— que aquesta és la llengua més universal del planeta, és únicament una estupidesa i una mentida de les grosses. Hi ha en el món idiomes que es parlen deu vegades més que l'alemany, l'anglès i el francès i no diguem que el castellà amb els seus tres-cents milions mal comptats. Entre altres, per exemple, el xinès i el rus.

Iniciatives parlamentàries d'Unió Mallorquina

Unió Mallorquina presentarà aquesta setmana set iniciatives parlamentàries, quatre proposicions no de llei i tres proposicions de llei per tal d'instar el Govern perquè emprengui accions polítiques decisives i efectives entorn a tres temes d'actualitat problemàtics dins la Comunitat Autònoma de les Illes Balears: els incendis, el turisme com a principal font d'economia i la drogodependència. Així mateix també presentarem dues iniciatives referents a la regulació del grup mitx i a l'establiment de mesures desincentivadores del transfugisme, i finalment una altra sobre legislació de la cultura popular.

Després d'un estiu calent amb una onada d'incendis que ha destruït una part important de la nostra massa forestal i en la que les institucions responsables han actuat descoordinadament i sense una política clara de prevenció, creim que un cop entrat en la tardor és necessari reflexionar i procedir a l'acció política per tal d'evitar en un futur situacions extremes com aquestes que hem viscut.

Balears ha estat en estat d'indefensió tot l'estiu davant els incendis forestals per la negligència dels responsables institucionals. El fet de les situacions climatològiques adverses que hem travessat aquest estiu i la perllongada sequetat ambiental i carestia de pluges no eximeixen els polítics de la seva responsabilitat. Durant l'època estival, Unió Mallorquina ja va alertar dels perills d'incendis a través d'una campanya de propostes. Ara en iniciar el nou període parlamentari volem fer incloure dues proposicions, una de llei i una altra no de llei, per tal d'emprendre una política efectiva de prevenció molt més realista amb la realitat de la nostra Comunitat i que no estigui basada únicament en l'extinció (Punt 1 de l'apartat de proposicions de llei i punt 1 de l'apartat de proposicions no de llei).

Un altre dels exemples d'indefensió que estem patint en aquesta comunitat és la que els empresaris del sector anomenat de l'oferta turística complementària. En aquests moments el Govern prepara un projecte de llei de modernització dels establiments d'aquest sector que difícilment podrà acometre's sense un pla d'ajudes econòmiques que estimulin la inversió empresarial.

Finalment, una de les problemàtiques amb sensibilització ciutadana és el de les drogodependències per la relació directa amb la seguretat ciutadana. Després de les alarmants informacions d'aquests darrers dies sobre la saturació dels serveis sanitaris d'atenció als drogodependents pensam que seria necessari l'ampliació de la xarxa d'atenció per tal de facilitar la recuperació d'aquests malalts i indirectament disminuir els nivells d'inseguretat als carrers **Unió Mallorquina**

CARN CAPOLADA
Jaume Sastre

RETORNA LA BARBÀRIE FEIXISTA DE 1936: JOSÉ Mª AZNAR

Els resultats de les eleccions generals espanyoles de juny de 1993 i el posterior pacte tàctic entre el PSOE i CiU per governar a Madrid han provocat un terratrèmol dins el panorama polític que ha culminat en una explosió racista i xenòfoba contra els catalans instigada bàsicament pel fatxa del **Partido Popular**, José Mª Aznar, i per l'estalinista — d'Esquerra Unida, Julio Anguita. L'actitud del PP —ja ens ocuparem un altre dia dels racistes forasters d'IU— envers els nacionalismes basc i català ha fet un canvi rotund de 360°. Abans de les eleccions de 1993, el PP intentava guardar les formes i va intentar apropar-se i seduir el PNV i CiU per tal de juntar forces per tomar el PSOE del govern espanyol. Recordem, per exemple, el gest hipòcrita d' Aznar d'oferir la presidència del govern espanyol a Jordi Pujol. Davant el fet, però, que Pujol preferís el PSOE a Madrid, el PP, totalment felló, s'ha reconciliat amb si mateix treient de l'enforinyall dels trastos vells tot l'arsenal dialèctic propi de la secular dreta espanyola feixista, troglodita i cavernícola. L'escalada dels atacs contra els Països Catalans ha estat vertiginosa. Seguint el camí obert per Jiménez Losantos, Amando de Miguel, Ussía, ABC, la COPE, Tele 5, etc., el primer objectiu va ésser la llengua catalana: Aznar: **No soy partidario de la inmersión lingüística. Creo que las cosas se han de aprender por vocación y no por obligación i en Cataluña el bilingüismo convive de forma admirable i no veo porque esto tenga que cambiar** (*Diario 16* 28-II.94). Després el mes de maig van venir les declaracions de la diputada mieldaleny Mercedés de la Merced reivindicant la figura històrica del dictador Franco. Llegim al diari *Baleares* de dia 19.V.94: **Mercedés de la Merced afirmó desconocer si durante el régimen de Franco había libertad o no, comparó el franquismo con la democracia cristiana y expresó dudas sobre la Constitución y el régimen autonómico, "porqué a la vuelta de la esquina hay el conflicto de Yugoslavia" (...)** "La Guardia Civil puede llegar a depender del Sr. Pujol, hoy Presidente de la Generalitat i mañana de cualquier loco que pueda asumir la presidencia".

Un cop va ésser evident el suport de Jordi Pujol a Felipe González, el PP es va llevar la careta postissa de dreta moderada, liberal i europea i va apel·lar als deliris de l'Espanya cañi, imperial i eterna dels anys 40: el sepulcre del Cid i Santiago cierra España.

En un parell de mesos, l'antologia d'exabruptes llançats contra els "catalans" convertits en cap de turc com ja va fer Hitler amb els jueus a Alemanya, ha agafat unes proporcions gegantines. Per evidents raons de no embafar amb un excés d'informació redundant, em limitaré a reproduir les més sonades: Aznar: **No puede instrumentalizarse un mecanismo de financiamiento de las comunidades autónomas sin solidaridad interregional. El día que esta solidaridad desaparezca, dejará de existir España** (Avui 5.IX.93); **España para nosotros no es una entelequia, es una nación viva que hemos de fortalecer. No es un artificio administrativo. Hemos de poner en marcha una política nacional que recupere la confianza, la credibilidad i la fortaleza de la nación española. El desarrollo autonómico ha de descansar en la idea de la nación española que no es solo un residuo de supuestas soberanías** (Avui 6.3.94); **Queremos un gobierno fuerte que defienda la bandera de España, que es la nuestra (...)** Un partido nacional como el PP ha de poner los intereses generales de España por encima de cualquier otra consideración (...) **Nosotros nos encargaremos de recuperar el respeto a la Guardia Civil i al Banco de España** (Avui 22.V.94); **Ser fuertes en Europa no**

significa tener 17 voces, sinó que sea fuerte la voz de España (Avui 10.VI.94).

Una de les acusacions més bèsties i manllevades al llenguatge antisemita del franquisme ha estat acusar Catalunya de fer un xantatge secret al president del govern espanyol, Felipe González. Per exemple, Aznar: **Pujol tiene cautivo al gobierno de España** (9.V.94); **Los intereses de CiU son ajenos a los del estado** (25.VIII.94); **Alvarez Cascos: El modelo policial catalán que negocian Felipe González y Jordi Pujol puede suponer el desmantelamiento del Estado como institución básica de la unidad nacional. (...) González y Pujol van a llegar a nuevos compromisos inconfesables que incluyen cesiones que suponen el desmantelamiento del estado como institución básica que garantiza la unidad nacional** (Avui 18.VI.94)

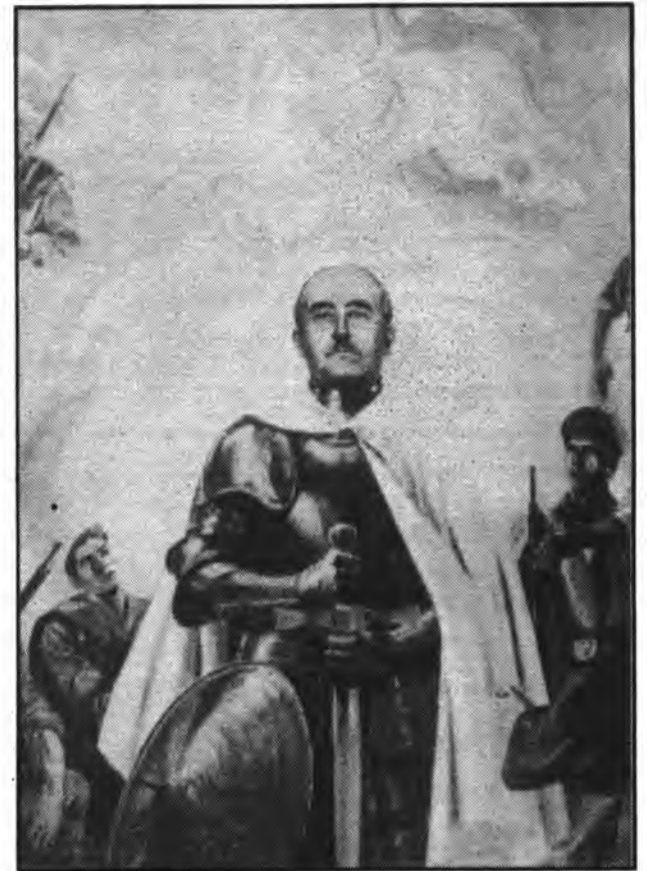
Els atacs racistes i xenòfobs liderats pel PP contra els Països Catalans i Euzkadi, ha trobat sabata de son peu. Angel Colom ha dit, per exemple, que el **PP és l'hereu del feixisme espanyol** (UH 8.IX.94). La diputada d'ERC, Pilar Rahola, ha dit: **El PP és l'adversari nacional de Catalunya** (UH 10.X.94). El portaveu del PNV a Madrid, Iñaki Anasagasti, ha dit i repetit que **Les declaracions d'Aznar són un brindis a l'extrema dreta** (UH 21.VIII.94); **El PP cerca el vot de l'extrema dreta amb una guerra bruta** (UH 24.VIII.94); **El discurs del PP és feixista i representa la vella dreta espanyola de sempre** (DM 2.IX.94). Després dels reiterats atacs contra catalans i bascos, és preocupant que des dels mitjans de comunicació de masses (TV3, Avui, El Temps...), a hores d'ara encara no s'hagi contractat d'una manera contundent fent una exhaustiva investigació sobre els orígens i el passat del foraster neo-nazi José Mª Aznar. Per part meua, tot seguit trauré a la llum pública algunes coses que he trobat sobre José Mª Aznar López, nascut al carrer Claudio Coello de Madrid dia 25 de febrer de 1953, que va passar la seva infància al barri Salamanca i que va fer el batxillerat al col·legi mieldaleny d'El Pilar dels frares marianistes.

Dels antecedents familiars hi ha dues coses que criden poderosament l'atenció i que expliquen la personalitat patològica del líder del PP. Primer de tot trobam son pare: **MANUEL AZNAR** (Madrid 1916): Alfèrès provisional de l'exèrcit franquista. Periodista, va ésser director de la *Cadena Ser*. Intim amic del ministre franquista Manuel Fraga, aquest el va anomenar l'any 1962 director de RNE. L'any 1973 va ésser nomenat director del Servei d'Informació i de Relacions Socials de Telefónica. Però allà on realment hi ha molt de marro amagat que explica el tarannà de José Mª Aznar és en la personalitat del seu padrí. Veiam, aferrau-vos mallorquins esquizofrènics que votau PP com el Sr. Miquel Segura, Bartomeu Vidal, Bartomeu Rotger, etc. que tot seguit ve un glop tan dur i amarg que bofega:

MANUEL AZNAR ZUBIGARAY: Periodista. Va ésser el primer director d'*El Sol*. Ambaixador del franquisme. Gran amic personal del general Franco.

Va ésser representant diplomàtic als USA, Santo Domingo, Marroc i l'ONU. Va ésser president de l'agència EFE i va ésser el director de *La Vanguardia* que va substituir Luis de Galinsoga que va ésser cessat per haver dit l'any 1960: **Todos los catalanes són una mierda**. Manuel Aznar va morir dia 10 de novembre de 1975, deu dies abans que el dictador, a qui visitava freqüentment al palau d'El Pardo.

ATENCIÓ! MOLT IMPORTANT! Al llibre de Julio Rodríguez Puértolas, *Literatura fascista en España*, es diu sobre Manuel Aznar: **Periodista incansable, su firma aparece continuamente en la prensa desde 1939; fascista y antisemita convencido, su pluma se puso al servicio de la causa del Eje desde el primer momento. (...) El antisemitismo de Manuel Aznar se exagera ante la derrota de Francia y la llegada a la frontera española de los refugiados de la ocupación nazi: "Legiones de judíos y masones cayeron sobre el**

El dictador Franco presentat per la propaganda franquista com si fos la reencarnació d'El Cid Campeador. (Quadre de Carlos Sáenz de Tejada, el pintor del règim).

pueblo francés como sobre un botín inmenso y allí hicieron cebo sus apetitos. El resultado de tantas traiciones es la derrota sufrida entre las risueñas orillas del Mosa y del Sena. (...) Las colonias de judíos y sus compadres. Esta clase de sujetos perfectamente despreciables (...) Los judíos que instigan a la lucha, pero que no participan en ella".

Entre d'altres fragments citats per Puértolas, destaquen aquests dos. El primer publicat al diari *Arriba* de dia 14 d'octubre de 1939: **Los caminos que no coinciden con el pensamiento del Vaticano, de la Roma fascista o de la España de Franco, conducen a la ruina del espíritu y a la miseria de los pueblos. I el segon publicat a la revista *Semana* l'any 1940: Churchill no es para la conciencia de los españoles otra cosa que un rojo, un rojo en la máxima extensión de la palabra y con todas las consecuencias para él y para nosotros.**

Manuel Aznar va ésser un feixista convençut fins que va morir. L'any 1972, en l'acte de presentació del llibre de Ricardo de la Cierva, *Franco, un siglo de España*, va afirmar: **La vida del caudillo es la más apasionante de los últimos cien años. El paso de Franco por España promoverá mas estudios históricos que ningún otro jefe de estado desde Felipe II.**

La gran especialitat de Manuel Aznar van ésser els llibres d'història. Així va participar en la *Cruzada Española* dirigida per Joaquín Arrarás i és autor de *Historia militar de la guerra de España, 1936-1939* (Madrid 1940) i el primer volum de la *Historia de la Segunda Guerra Mundial*, titulat *Antecedentes políticos y declaración de guerra* (Madrid, 1941). Julio Rodríguez Puértolas, al llibre mencionat *Literatura fascista en España* (1986) afirma: **La primera de éstas obras fue durante largos años considerada como canónica; en ella, y además de los datos e información de tipo técnico a que Aznar tuvo en su momento fácil acceso, se desliza una y otra vez la justificación entre providencialista y mesiánica de la guerra civil y de la victoria fascista. Pel que fa al segon llibre, segons Manuel Aznar, a l'hora de cercar els provocadors que van desencadenar la II Guerra**

El feixista espanyol i actual president del PP, José Mª Aznar, disfressat de Rodrigo Díaz de Vivar (El Cid). Foto de Luis Magán reproduïda a El País 5.XI.1989.

Mundial, los culpables son Inglaterra, Francia, la democracia, el comunismo, la masonería y el judaísmo.

ATENCIÓ! IMPORTANTÍSSIM! El feixista espanyol anticatalà i antisemita, Manuel Aznar, és un botxí vell conegut del nostre poble. Si agafau el llibre de Josep Benet publicat l'any 1973 per Edicions Catalanes de París, *Catalunya sota el règim franquista. Informe sobre la persecució de la llengua i la cultura catalana del règim general Franco*, a la pàgina 403 hi llegireu el següent: Mentre continuava la persecució contra l'idioma i la cultura de Catalunya, la premsa franquista continuava amb els seus atacs contra la personalitat de Catalunya, tot exaltant l'hora imperial d'Espanya que el triomf del nazi-feixisme havia de facilitar. Heus ací el text d'un article ben significatiu d'un dels periodistes més importants del règim franquista, Manuel Aznar, el qual, havia d'esser nomenat pel govern espanyol director del diari La Vanguardia Española, de Barcelona, en cessar en aquest càrrec Luis de Galinsoga. L'article en qüestió reproduït per Benet va esser publicat a *Solidaridad Nacional* (Barcelona) 29 de juny de 1940, du per títol *Ha muerto la teoría de las pequeñas nacionalidades* i entre d'altres coses diu: Las pequeñas nacionalidades no podrán subsistir (...) Hoy, ni en la misma Francia, donde tantas simpatías han encontrado excelente acogida durante los últimos veinte años, se atreve nadie a hablar en serio de los checos, eslovenos, lituanos y demás minorías nacionales semejantes. (...) La paz que terminará esta guerra ha de nacer bajo signos absolutamente antiwilsonianos. Wilson nos trajo la preocupación de las pequeñas nacionalidades, y tanto envenenó esta doctrina las almas europeas, que en ella encontraron aliento y pujos hasta ciertos catalanes, ciertos vascos, no pocos alsacianos, estonianos, ucranianos y demás fauna separatista. Que hi anava d'errat d'osques aquest homenet obnubilat pels deliris imperialistes espanyols! Avui cinquanta-quatre anys després d'haver escrit aquests mots: Xèquia, Eslovàquia,

Lituània, Estònia i Ucraïna ja són estats independents. De la llista els únics que queden, i no per molt de temps, són: Catalunya, Euzkadi i Alsàcia.

Fins aquí, els antecedents familiars de José Mª Aznar. Ara tornam al líder del PP que ens ocupa i comencem a lligar els fils del trencaclosques. Abans de continuar, cal deixar clar, emperò, que una persona no és responsable dels actes criminals dels seus avantpassats. No necessàriament per tenir un padrí i un pare fatxes, el fill ha de sortir fatxa. Aquest no és el cas d'Aznar perquè com demostraré tot seguit amb provers i senyals, els biògrafs d'Aznar assenyalen un fil de continuïtat entre la ideologia feixista dels vells Aznars i el seu cadell que va arribar a la presidència del PP l'any 1989 a causa de l'amistat de Fraga amb la família Aznar. Si llegim la biografia d'Aznar, *El vuelo del halcón* (1990), realitzada per Graciano Palomo, hi trobarem les següents afirmacions:

1) El padrí Aznar, el vell franquista va exercir una gran influència sobre el seu nét: Manuel Aznar jugará un papel decisivo en la formación del presidente conservador (pàg. 117); Las crónicas familiares cuentan que don Manuel Aznar siempre tuvo especial predilección por su nieto José María, quizá porque en estos momentos es el miembro más distinguido y relevante desde el punto de vista público de la saga (pàg. 119).

2) L'actual líder de la dreta espanyola va compartir amb son pare i el seu padrí l'admiració per José Antonio Primo de Rivera: Para colmar las inquietudes políticas y sociales de un joven motivado de los años sesenta está la ideología de su padre: el falangismo. José María Aznar fue un admirador y entusiasta de José Antonio Primo de Rivera, fundador de la Falange -"un soñador para un pueblo"- y de su doctrina social (pàg. 128).

3) Al Sr. José María Aznar l'empenya moltíssim i el treu de polleguera que públicament li recordin el passat feixista de son pare i del seu padrí. Graciano Palomo al llibre *El Túnel. La larga marcha de José Mª Aznar y la derecha española hacia el poder* (1993), conta com un article de José Luis Martín Prieto titulat *El nieto de Don Manuel*, publicat a *El Siglo, le duele especialmente. "Lo tengo guardado en un cajón"*, dirá al término de la campaña (pàg. 84).

Arribat a aquest punt, un cop s'ha demostrat el decantament cap a l'extrema dreta per part del PP, s'ha fet imprescindible posar entre l'espas(ny)a i la paret una sèrie de mallorquins del PP (Alexandre Forcades, Joan Verger, Gaspar Oliver, Bartomeu Vidal...) que totalment esquizofrènics han defraudat les esperances dipositades en ells i s'han fet còmplices del feixisme espanyol. On són Forcades, Segura Vidal, Albertí, Oliver...? Què se n'ha fet de tots ells? Recordem el que deien només fa un parell d'anys enrera:

ALEXANDRE FORCADES: L'any 1988, l'ex-conseller d'Hisenda del Govern va declarar: Hem d'adoptar una actitud reivindicativa i fins i tot independentista davant el govern de Madrid. No hem de tenir por de defensar la nostra autonomia i els nostres diners. Ja n'hi ha prou d'anar amb temors i de mantenir-nos dins una actitud de colonialisme. Abril 1988: Com podem acceptar com a bona l'Espanya de Castella, si ens va esser imposada per la força de les armes? (...) hem sofert la dictadura sucursalista que ens imposaven els funcionaris o els militars vinguts de fora, (...) la unitat lingüística és inqüestionable. De fet estic convençut que la dreta mallorquina està obrint els ulls, d'ençà que té responsabilitat del poder. Quan et fermen de mans i de peus, t'adones de quin pelatge és el teu contrincant. Molt bé, què se n'ha fet del Sr. Forcades? On dimonis s'ha ficat aquesta dreta mallorquina que l'any 1988 obria els ulls contra Madrid? On és que no la veim per enlloc?

Esquerra: Manuel Aznar Zubigaray, el padrí feixista de José Mª Aznar. Foto reproduïda del llibre de Julio Rodríguez Puértolas, *La literatura fascista en España* (1986). Dreta: Adolf Hitler, figura històrica molt admirada per Aznar.

JOAN VERGER: En una entrevista publicada al número de S'Arenal especial 10 anys (1 de gener de 1991), el president del CIM va afirmar: el nostre problema és el que deia el conseller Gaspar Oliver, en un número anterior de S'ARENAL: que som una colònia fiscal de Madrid, crec que no hi ha dret al que està passant a la nostra illa, mentre hi ha altres comunitats autònomes espanyoles, que sí que és cert que se'ls havia d'ajudar més que a les altres, però una cosa és això i l'altra és que ens prenguin el pèl. (...) crec que hem de ser solidaris amb altres comunitats autònomes d'Espanya, però no beneïts, i en aquests moments ens estan prenent per beneïts. Jo sé que amb Andalusia, Extremadura i Múrcia s'havia de ser més generós, per veure si sortien "des poll" d'una vegada, però si en dotze anys no n'han sortit, no en sortiran mai. (...) crec que ens veurem obligats a fer dues coses, una campanya enorme per la nova assumpció de competències i per un finançament adequat per a les nostres illes. Aquesta campanya haurà d'incloure mobilització popular.

GASPAR OLIVER: L'Ex-conseller d'Indústria i actual batle de Lluçmajor, (avui convertit en un vulgar cacic fatxa que ha enviat la policia municipal contra la revista *De pinte en ample*) l'any 1991 va afirmar: El Sr. Forcades defensa el federalisme fiscal, i jo m'hi apunt totd'una. Les illes contribuïm moltíssim i rebem molt poc, i es pot veure en el tema de finançament de carreteres i de torrents. (...) Podríem dir que exportam estalvi, via impostos, i importam atur i delinqüència (...) Jo no som partidari de la independència, però és vera que de cada cop dins Europa es tenen més en compte les regions. Jo he dit sempre que la culpa d'això bona part és de Madrid, que per l'oblit en què ens ha tengut ha fet créixer el sentiment de poble que abans estava adormit, és un sentiment de protesta (S'Arenal 15.X.1991).

BARTOMEU VIDAL: L'Ex-conseller de Cultura per UM i avui militant del PP, el mes de maig de 1.992 va dir: mentre que les bases del PP són espanyolistes, les bases d'UM són nacionalistes. El president Cañellas ja no s'ha de preocupar pels seus dofins perquè la pretensió d'Unió Mallorquina és que Mª Antònia Munar sigui presidenta de la Comunitat Autònoma (*Diario* 16 9.V.92), com és possible que ara Vidal estigui en un partit ple de fatxes? Què espera aconseguir Vidal?

El mesos de setembre-octubre de 1993, van ser el moment culminant de la polèmica sobre la cessió del 15% de l'IRPF a les Comunitats Autònomes. Un dels llocs on es va viure amb més

crispació l'esmentat conflicte va ser dins el PP ja que van quedar en evidència els interessos de Madrid, per una part, i els del Principat de Catalunya, per altra. En aquells moments Pere Barceló, diputat pel PP català, es va donar de baixa del partit perquè va considerar que l'actitud de José Mª Aznar era incoherent i contradictòria amb les promeses electorals que havia fet abans de les eleccions de juny de 1993. Un altre motiu que va provocar la dimissió i l'abandonament del PP per part de Barceló va ésser la rotunda disconformitat que com a català tenia amb la política repressora del PP contra la llengua catalana. Ara no fa molt, amb motiu de l'11 de setembre d'enguany, el fonamentalista espanyol, Julio Anguita, va comparar Jordi Pujol amb el general Franco. Davant aquesta estupidesa, els catalans socis d'Anguita (Rafel Ribó i companyia) van anteposar la catalanitat per davant de tot i es van desmarcar del racista andalús Julio Anguita. Si comparem ara l'actitud d'un Pere Barceló i d'un Rafael Ribó amb la d'un "mallorquí" del PP (des de Cafellas a Verger, Forcades etc...), d'un "mallorquí" del PSOE (Fèlix Pons) o d'IU (El Sr. Groske, per exemple), arribem fàcilment a la conclusió que aquests últims són uns banyuts consentits i uns pelleringsos xotets de cordata a les ordres de Madrid. El problema més greu que té Balears en aquests moments és que la classe dirigent que està al capdavant de les institucions pròpies són persones mentalment sanades per 300 anys de colonialisme espanyol.

EL PP TOMBA CAP A L'EXTREMA DRETA

El tomb del PP cap a postures pròpies de l'extrema dreta espanyola rànica i carrincona dels anys trenta no ha passat inadvertit a la majoria d'analistes polítics. L'altre dia de pagès, el director d'*El Dia del Mundo*, Pedro J. Ramírez, sens dubte un dels elements més crítics amb Felipe González i un dels impulsors Aznar com a alternativa, ja feia anques enrera i tot alarmat posava distàncies entre ell i el PP. Motiu? Doncs, el tomb descarat del PP envers posicions d'extrema dreta pura i simple defensades per la línia editorial del diari fonamentalista espanyol ABC. Heus ací les paraules de Ramírez: Ya son varios los asuntos en los que últimamente el presidente "popular" ha parecido estar más preocupado por sintonizar con las fijaciones

ideológicas de la derecha tradicional que en continuar el viaje hacia el centro moderno, ideológicamente liberal, rumbo al cual había embarcado el partido. Y es un error político. Y es también un error electoral: en el territorio de la derecha clásica, el PP ya no puede cosechar más de lo que ha adquirido. Es entre los integrantes del amplio centro sociológico donde puede avanzar y ganar nuevos adeptos.

L'endemà, Pedro J. Ramírez tornava insistir en aquest tema i retreia concretament a Aznar la seva bel.ligerància contra CiU i el PNV: Desde el inicio del nuevo curso político Aznar y sus colaboradores no han dejado de acumular manifestaciones que implican una cierta vuelta a las esencias y que, al mismo tiempo que dan satisfacción a los segmentos más conservadores que en ningún caso dejarán de ser fieles al PP, ahuyentan a los decisivos sectores intermedios que finalmente tendrán que inclinar la balanza de un lado u otro. Algunos de sus gestos han tensionado las relaciones con los nacionalistas vascos y catalanes más allá de toda prudencia y realismo. Invitar a comparar la situación del País Vasco de ahora con la del franquismo, no parece lo más decuado para tranquilizar a quienes la dura actitud del PP en las polémicas sobre el uso del catalán y la reinserción de etarras ha podido producir cierta alarma.

En la mateixa línia de Pedro J. Ramírez, cal citar un article de Francisco Umbral, *La derecha* (16.IX.94) on diu: La Cumbre de Madrid ha descoñado el PP porque iban dispuestos a eso, que les parece lo más electoral. (...) los viejos tics autoritarios les traicionan de pronto, y que son más dados a la grímpola y el gallardete que la

negociación (...) La derecha civilizada y democrática de todo el año se vuelve derecha en conatos como éste de la Cumbre de madrid. (...) Por el tema de las reinserciones podemos ver, como trasflor, otras muchas cosas, los tics marciales, el patrioterismo tribal, la falta de sutileza para combatir al enemigo, en este caso ETA, las medallas del abuelo, los cintajos de la guerra de Cuba, el desastre de Annual y todas las grandes derrotas que han hecho victoriosa a nuestra derecha histórica, porque no hay como saber perder victoriosamente para quedar en la Historia con un verso. (...) En lo de los nacionalismos, que son la enfermedad infantil del siglo XXI en todo el mundo, la derecha se defiende con un nacionalismo un poco más grande, que es el español (...) Aznar sabe que si ha llegado a la mayoría de votos y de edad es porque ha democratizado su viejo partido. Pero el complejo de derecha que lo resuelvan en casa, a solas, poniéndose el arnés del abuelo, ante el armario de luna. Qui és aquest "abuelo" dels collons a qui fa referència dues vegades Umbral al llarg del seu article? Doncs els lectors de L'ESTEL ja en tenen una informació detallada i rigorosa al respecte. Aquest "abuelo" no és altra que MANUEL AZNAR, el puta fatxa falangista odiós de qui hem donat més amunt una documentada relació històrica.

Psalm de combat front al triomf social de la castellanització i el nazi-aznarisme (per pregar a Déu)

"Mirau que Jahvè és bo per als justos Déu és bo per els sincers de cor. Però jo he estat a punt de desviar-me i els meus peus quasi ja relliscaven, per l'enveja que sentia pels injusts, en veure com volaven d'alt. Poden viure sense neguits, estan forts, no passen fam, no comparteixen les penes amb la gent, ni els patiments dels mortals. L'orgull és llur collar; van vestits de violència, les ambicions de llur cor traspuen pels ulls, que els surten de la cara. Escarneixen i amenacen de fer mal quan es posen altius, amenacen amb la força, desafien el cel com si no res, i enraonen de tot a la terra. En veure que tot els va bé, el meu poble els segueix darrera, i diu: "Com pot ser que Déu no ho sàpiga que l'Altíssim no ho hagi vist? No coneixen la justícia i mirau com se'n fan, de rics!" Per què guard pur el meu cor, i les mans netes de culpa, si a cada instant hem toca sofrir, i m'haig de veure castigat tot el dia? Si jo pensàs: "Parlaré amb ells" trairia els qui són els vostres fills. M'esforçava per entendre-ho, m'hi esforçava inútilment, fins que, en penetrar els disgnis de Déu, he comprès el destí dels injusts. A quin camí tan relliscós els heu posats. El precipitau a la ruïna... Mentre mon cor s'exasperava i se sentia dins de mi irritat, jo era incapaç d'entendre-ho, era un trompallot, com les bèsties, davant de Vós. Però jo no em puc separar mai de Vós, em dau la mà i em guiau amb el vostre consell... Mon cos i mon cor es desfaran, però Déu serà sempre la meua possessió. Els qui s'allunyen de Vós es perden, feu desaparèixer els qui us són infidels. Per a mi és bo estar prop de Déu, cercar en el Senyor mon refugi, i contar les vostres gestes a les places de Sió". (Psalm 72-73 d'Asaf)

"Massa raó que teniu, Jahvè, perquè us recrimini res, només voldria debatre amb Vós un punt de justícia: Per què l'empresa dels impius és un èxit i se la campen tots els qui van de mala fe? Els heu plantats, han arrelat, van bé, donen fruit i tot; us tenen molt en llurs morros però lluny de llur cor. Fins quan la terra ha de dur dol i s'ha d'assecar tota l'herba del camp? Per la perversitat dels vividors, s'han fet fonedissos bèsties i ocells! (Perquè han dit: "No veurà pas la nostra fi") No te'ls creguis, quan et diuen bones paraules!" (Jeremies 12:1-4,6)

Ja rebeu
L'ESTEL de Mallorca
És molt fàcil!
Telefonau al 26 50 05 i us
l'enviarem cada 15 dies

 FRAU
AUTOMOVILES

Gran oferta en cotxes d'ocasió
Opel Corsa City PM-BL.
450.000 ptes.
Seat Ibiza 1.2 portes PM-BL.
475.000 ptes.
Opel Astra 1.4 portes PM-BL.
750.000 ptes.

Necessitam promotors i promotores de l'ESTEL als diferents pobles i ciutats de Mallorca i de la resta dels Països Catalans. Telefonau al 971 - 26 50 05

BAR-CAFETERIA
Club Nàutic Portitxol
 Cada vespre, carn i peix al caliu.
 Passeig Barcelo i Mir, 2
 Tlf 273868. Portitxol

Restaurant
Binicomprat
 Banquets de negocis, noces i comunions.
 Carretera de Manacor, km 21'70. Tlf 12 54 11

NO BAIXI A PALMA
Rotulos Arenal
 RETOLACIÓ I DISSENY PER ORDINADOR
 DEL CARTELL MES SENCILL AL RETOL LLUMINÓS MES COMPLEXE
 ... y a preus de s'Arenal
 C/. TRASIMÉ, 58 - S'ARENAL
 Tlf. 74 32 62

SERVEI DE NEUMÀTICS

MICHELIN Son Ferriol
 C/. Avda. del Cid, 73
 Tel. 42 75 53
 Son Ferriol - Palma

BAR CENTRAL
 Menjars, tapes variades entrepans
 Son especialistes en paelles
 Menú del dia a 600 ptes.
 C/. Cardenal Rossell, 80
 Tl.: 26 10 39
 Coll d'en Rabassa

Foldos

 Carrer de Manacor, 121 C.
 Tel.: 27 85 18.
 07007 Palma de Mallorca

TALLER DE REPARACIONS
MIQUEL CRESPI CAMPINS

 Pre-revisió ITV, li posam el seu cotxe a punt per a la revisió, i si ho vol li entregam amb la revisió passada.
 Consulti'ns.
 Carrer d'Hèrcules, 2 - Tel.: 42 82 11
 07198 SON FERRIOL

RESTAURANTE
La Torre de S'Algo
 ARRÓS BRUT • PORCELLA TORRADA • ESCALDUMS
 CARXOFA FARCIDA DE BACALLÀ • ALBERGINIES FARCIDES
 PISCINA - DIMARTS TANCAT
 Amistat, 23 - Tlf. 52 63 00 - Sant Joan

MUSIC BAR LITA

 Cada vespre des de les 21'00 fins a les 5'00 hores
 Música en viu i Xou de Flamenc, ball tot el vespre, karaoke internacional
 Carrer Virgili, 2. Can Pastilla de Mallorca

Restaurant
Cas Carbone Dimarts tancat
 Ctra. Manacor, Km. 28 - Tel. 64 65 04 - 07230 Montuiri

CHINA RESTAURANT ORIENTAL
 C/. Joaquín Verdaguer, 12
 Arenal - Tel. 26 67 21
 Palma de Mallorca
 ESPAÑA

RESTAURANT
SES COVES DE GENOVA
 BACALLÀ AMB SANFAINA - MONGETES AMB BOTIFARRA - VADELLA AMB BOLETS I ALTRES DELÍCIES DE LA CUINA GIRONINA.
 APARCAMENT PRIVAT DILLUNS TANCAT
 C/. Barranc, 45 Tlf. 40 23 87 GENOVA

Automòbils PLA DE NA TESA
 Compra i venda de vehicles
 C/ Weyler, 12. Tel. i Fax. 600445
 Pla de na Tesa.

RESTAURANT S'HOSTALOT
 Menú dies feiners 650 ptes. Cuina mallorquina.
 Porcella rostida. Escaldums. Carn torrada.
 Camí Vell de Sineu, km, 5. Tlf.: 42 87 12.
 S'Hostalot

RESTAURANT
 AUTÈNTICA CUINA MALLORQUINA
 MENU DIARIO

CA S'HEREU
 Carretera Cala Millor
 Tel. 58 54 49
 SON SERVERA

AIGÜA POTABLE A DOMICILI
 A la zona de Ciutat i de s'Arenal
 Tel. 742768
 Fax 742769

 Restaurant
SOLEY
 Menús de qualitat, des de 700 a 10.000 ptes.
 C/. Gran i General Consell, 8 (davant el Club Nàutic)
 Tlf. 26 70 25. S'Arenal de Mallorca

ÉS MOLT SENZILL!
 Telefonau al 26 50 05 i vos enviarem L'ESTEL cada 15 dies

LLET I SUC PALMACREM
 Llet del dia, llet pasteuritzada, llet amb cacau, suc de taronja.
 Preu per preu, comprou productes mallorquins.
 Demanau-los a la vostra botiga o supermercat habitual.
 Hort de Can Sastre.
 Tlfs. 26 38 14 - 49 11 51. Fax 491801

PETITS ANUNCIS

Aquests anuncis poden ser remesos a la nostra redacció, Camí Pedreres 132. Tel. 265005 i a totes les agències de Publicitat. Cada paraula, 20 pessetes.

BORSA INMOBILIARIA

PARTICULAR ven àtic al carrer General Riera. Una habitació doble, menjador, bany, entrada ampla, cuina fusta del nord, terrassa convertible en saló, gas ciutat, porta blindada, terrassa. 5.000.000 ptes. Tlf. 639262.

Venc solar a la urbanització sa Torre. Situat quasi a primera línia, vista a la mar, 1.292 m². Preu interessant. Tel. 42 89 46

VENC pis 2 dormitoris, devora el club nàutic de s'Arenal, lluminós, en perfecte estat, particular. 6.500.000 ptes. negociables. Telefonau de 17 a 20 hores al 77 15 16. Demanau per na Francisca. Lloc d'aparcament devora l'ambulatori de S'Arenal. Tel. 469610.

S'Arenal, particular venc pis; 2 dormitoris, prop del Club Nàutic, en perfecte estat i molt lluminós. Vingui a visitar-lo i es convencerà. Preu 7.500.000 ptes. Tel. 264259.

Lloc per dies apartament a Palmanova. És ideal per trobades amoroses. Tel. 469441.

Es traspasa la Gelateria-Cafè Tony, al carrer de sant Cristòfol de s'Arenal. Lloguer 53.000 ptes. Tel. 265014.

Llogaria apartament o xalet, temporada d'estiu, vora la mar. Zona tranquil·la entre Cala Santanyi i Cala Llombards. Bon preu. Tel. 653362. Migdies o vespres.

Telèfon: 265005

S'Arenal; lloguer pis de 2 dormitoris, sala-menjador, cuina amb electrodomèstics, 1 bany, terrassa, 43.000 ptes comunitat inclosa. Mir 26 33 96 (1860).

Sant Joan, es ven casa en perfecte estat de conservació; 4 habitacions, cuina, bany, sala-menjador, sala, corral amb cisterna. Tel. 29 60 95 i 56 00 24. Joan-Lluis Gayà.

Habitatge rústic, dos dormitoris i piscina devora les Meravelles de s'Arenal, lloguer per 25.000 ptes. Tel. 714491.

Venc sobreàtic al carrer Joan Muntaner Bujosa, 45-6, a la zona de la Policlínica. Dues terrasses, estudi i garatge, bona situació. El pots veure de dilluns a divendres de 4 a 7. Deman vuit milions i mig de pessetes.

Venc solar de 505 m² a Bellavista de ses Cadenes. Sr. Castellano. Tel 26 12 55.

CALA GAMBA, planta baixa, 3 dormitoris, sala amb xemeneia, 2 banys. 16.800.000. Api Pascual. Tel. 45 85 11.

Es lloga el restaurant Can Bono, de Felanitx. Tel. 580588.

Traspàs hamburgueseria a Cala Bona en ple funcionament. Un milió i mig de pessetes, lloguer trenta-cinc mil. Tel. 798118-792791.

Traspàs forn-pastisseria en ple rendiment per malaltia. Dos milions i mig de pessetes. Cridau-me els vespres de 20'30 a 22'30 al 246986.

S'ARENAL, venc pis, 3 habitacions, bany, cuina, dues terrasses... A la zona de la plaça de les verdures. Tel. 263674.

Venc pis, 140 m², 4 dormitoris, dues sales de bany, tot ben moblat, menjador 38 m². Garatge per dos cotxes i dues motos. Tot per 12.900.000 ptes. Tel. 262015.

Bonic terreny a Lluçmajor (Cami d'Alicanti). Cantó 11 m. caseta dos compartiments, a reformar. Pou, possibilitat, llum i telèfon. Tel. 450994. Preu a convenir.

S'ARENAL, àtic 4t pis, 2a línia, 2 dormitoris, bany, sala-menjador amb terrassa, cuina moblada. 5.800.000. Tel. 20 00 07.

COLL D'EN RABASSA, pisos de Protecció Oficial, en construcció, 3 dormitoris, bany, saló-menjador, cuina terrassa, aparcament. Preu 8.200.000 ptes. Entrada 1.000.000. Tel 20 34 11.

Cala Pi, venc solar de 1.246 m². S'hi poden construir 2 xalets adossats. Aigua, llum i tots els serveis. Preu 4.500.000 ptes, tres anys de facilitats. Tel 54 02 63.

Venc pis al carrer Tòquio de s'Arenal. 8.000.000 de pessetes. Tel. 295820.

Deixaria cambra doble a casa compartida, jardí i hortet. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urbanització Galatzó. Tel. 671419.

Venc àtic a General Riera. Un dormitori, vestidor, bany complet, saló-menjador, terrassa amb portes corredisses, cuina per estrenar amb fusta de nord. Preu 5.500.000 ptes. Tel. 639181, Bàrbara.

PERRUQUERIES

Perruqueria Pèp Unixex. Carretera de Lluçmajor, 204. Tel. 742825. S'Aranjassa.

BLANCA Perruquera. Gran General Consell, 36 - S'Arenal. Tel. 265109.

MAKA Perruquera. Pedicura i manicura. Botònic Germà Bianor, 19. Tel. 260756.

ANIMALS DE COMPANYIA

Clínica veterinària. Lda. A. Artigues. Horari: 11'00-13'00, 16'00-20'00; dissabtes: 10'30-13'30. Servei d'urgències. Plaça de l'Església, 2a. Tel. 743854. Coll d'en Rabassa.

Telèfon: 265005

VENDES

Venc motor fora borda, nou un Johnson de 14 cavalls. 150.000 ptes. Tel. 546540.

Venc vestit de submarinista de cinc mil·límetres d'espessor amb aletes i guants. 45.000 ptes. Tel. 515433.

Venc revestiment de marbre, de color gris perla, per a foganya de llenya. Ho venc a meitat de preu, per 100.000 ptes. Completament nou. Tel. 79 49 03.

Venc motor "Mercuri", foraborda, de canya curta, 2.2 HP, en bon estat. Preu 35.000 ptes. Tels. 753033 i 755460.

Venc una taula escriptori, blanca, de fòrmica nova. Ideal per una habitació d'una nina o nin. 5.000 Ptes, i en val 10.000. Demanar per Malena, tel. 41 05 42.

Gran oportunitat: es ven ordinador nou, sense estrenar, a meitat de preu o preu a negociar. Tel. 27 79 90, Marga.

Venc els llibres de la col·lecció "Espacio i tiempo" de Fernando Jiménez del Oso sense emprar. Tel. 243742.

Venc Compacte, inclou pletina, discs, cassette, etc. En molt bon estat i a bon preu. Tel 42 76 47.

Venda d'estores saharauis. Per a més informació crida al telèfon 53 44 55, o bé veniu Pollença, a "La Punta", cra. del Port.

Venc grup Electrògen dièsel, 3 Kw, 220 v, monofàsic, motor d'arrencada, perfecte estat. Tel 59 16 33

Dancing the Dream. Fans de Michael Jackson. Si vols aconseguir material i informació i vols col·laborar en activitats i projectes entorn d'en Michael, demana per na Kati. Tel. 603096-795071.

Venc parella de coloms butxes per 5.000 ptes. Tel. 754131.

Venc Vespa 200, bon estat i preu raonable. Tel. 491372.

M'interessa comprar les tapes dels setze toms de l'"Enciclopedia Estudiantil" que va editar la casa Sopena als anys seixanta. Demanar per Juan José. Tel. 751527.

Venc contestador automàtic, marca Sanyo. Tel. 264 259.

PERSONALS

Administrativa de 30 anys. Cerc amics per a excursions i altres activitats (cinema, prendre un cafè, fer esport, etc). Amistat sana i sincera. Apartat de correus de Palma 1792.

Fadrina de 42 anys amb estudis superiors, li agrada la llar i la natura, la música i les altres belles arts. Vull conèixer un senyor formal. 719534.

Fadrina de 32 anys. Som secretària. M'agradaria conèixer senyor net i culte amb futur per formar una llar plena d'amor. Crida'm. 717354.

Senyor de 48 anys, sense problemes. Només desig trobar una dona per fer-la la madona de tot allò que necessiti i un fill. 540586.

Senyoreta estudiant de medicina, estic prou bé, amorosa, m'agrada la naturalesa, la música l'esport, la pintura, fer col·leccions. Desig conèixer senyor. 719534.

Si voleu contactar amb la millor oficina de serveis en relacions personals, veniu a la Nova Unió. Avinguda Alexandre Rosselló, 13-3 de la Ciutat de Mallorca. Us atendran unes persones molt humanes i amables.

Doctor amb 50 anys de bona vida, amb necessitat d'abandonar la soledat. M'agradaria contactar amb senyora de 30 a 45 anys, que sia culta. 717354.

Arquitecte de 43 anys, lliure com les oronelles. Enyor trobar una companya de veritat. Si tu ho ets, crida'm. 719534.

Senyora ben atractiva, sense cap problema. Només em turmenta la soledat. Desig conèixer senyor formal i amorós de 60 a 75 anys. 540586.

Doctora de 56 anys, atractiva i ben proporcionada. Desig tenir una amistat sana amb senyor culte, intel·ligent de 50 a 65 anys. 710586.

Empresari de transports. Em trob sol amb 66 anys i desig comunicar-me amb senyora garrida i activa. 719534.

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A

L'ESTEL de Mallorca

Nom:
Cognom:

D.N.I.

TELF:

ATENCIÓ

—Escriuiu un sol anunci per cupó.
—Usau lletres majúscules.
—Escriuiu dins el requadre el text.

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
S'ARENAL DE MALLORCA: Camí de les Pedreres, 132 — 07600 —
SES CADENES DE S'ARENAL

PER IL·LUMINAR LA SEVA LLAR
ELÈCTRICA NYEGOS
Jaume Balmes, 45
Telèfon 29 56 18
07004 Ciutat de Mallorca

PETITS ANUNCIS

Oficinista de 43 anys, fadrina, bona presència i bons estalvis, casa i cotxe. Vull conèixer senyor sincer, formal i culte. 719534.

Infermera de 28 anys, separada amb dos fills. Vull formalitzar la meua vida amb senyor fins als 40 anys, a qui agradin els nins i que sia bona persona. 540586.

Viuda de 52 anys, estic molt bé i som feïnera. Vull conèixer viuudo fins els 65 anys per a relacions formals. No tenc problemes econòmics. 717354.

Separat de 45 anys. Som culte, tenc pis, cotxe i estalvis. Vull conèixer senyora fins als 40 anys que sia culta, formal i que li agradi la llar. 719534.

Som un estudiant de 23 anys, ben formós. Vull conèixer al.lota de la meua edat que sia alta, simpàtica i culta. 717354.

Estrangera de 53 anys, ben feta, garrida i culta. Vull conèixer senyor fins als 60 anys. Bona persona, formal i sense vicis. 717354.

Si ests al.lota fan del roc català, telefona al 820501 i demana per Toni.

Tenc 48 anys i em trob tota sola. Vull una amistat sincera amb senyor ben format i currot. Si ens agradam, ens podem casar o aplegar com a bona parella d'enamorats. Som guapota i em consider jove i amb molta il.lusió. Crida'm. 719534.

Vidu de 53 anys, som alt i fort. Tenc tres negocis. Desig formar parella amb senyora de 30 a 50 anys que vulgui fer feliç la meua família. 540586.

Bancari amb un bon càrrec, 35 anys, estic molt sol. Vull conèixer una companya de veritat entre els 20 i els 35 anys. 719534.

Metge, dirigent en alt càrrec de 47 anys. De bon veure i no tenc problemes. M'agradaria formar una llar on regnàs l'amor i la pau. 717354.

Tècnic en electrònica amb un bon futur. M'agradaria fer feliç una senyoreta formal i atractiva entre els 20 i els 32 anys. 719534.

Fadrina de 26 anys, alta, atractiva, culta. Vull conèixer fadrí de bon caràcter per sortir. 717354.

Desig contactar amb senyora o senyoreta de 18 a 34 anys a fi de donar-li tot el meu amor. Tenc tot allò que és necessari fer fer-te feliç. Joan Lluís Femenines. C/ dels Mariners, 13-2. 07410 Port d'Alcúdia.

Doctor de 46 anys, actiu, amable, amorós, estim la naturalesa i desig de tot cor formar parella formal. 719534.

Tota persona que es trobi enfonsada dins la tristesa, la depressió o la soledat, no sia covarda. Vingui avui a l'únic centre de relacions humanes on trobarà la felicitat. Avinguda Alexandre Rosselló, 13-3 de Ciutat.

Si ets infermera, apotecària, tècnica en salut. Si tens entre 24 i 40 anys i vols formar una llar feliç, crida'm. Som metge i vidu. 540586.

Tenc 19 anys, som alt i curro, tenc estudis superiors i som empleat d'una companyia aèria. Vull conèixer un al.lota entre els 16 i els 22 anys. 719534.

Tenc 27 anys, ben atractiva, alta i amb els cabells llargs. Vull formar una llar amb senyor amb senyor culte i formal. Crida'm. 717354.

Jove de 32 anys, 1'92 d'estatura, 90 quilos, cultura superior. Desig formalitzar amistat amb senyoreta alta i culta. 717354.

Som una metgessa jubilada, vull tenir amistat amb senyor entre els 60 i els 72 anys que sia culte, amb bona posició social i a qui agradi la música, els viatges i la naturalesa. 540586.

Si ets de foravila, tens un bon nivell social i cultural i ets bella, estàs entre els 21 i els 43 anys, crida'm. Tenc un bon futur. 540586.

Vull amistat amb senyora casada o fadrina, entre els 30 i els 50 anys. Només per a relacions. Et puc ajudar. Crida'm al 717354.

Si vols tenir amistat amb senyor casat, de molt bona posició social, crida'm. Som alt i curro, amorós i simpàtic, et puc ajudar. 717354.

Separada legal sense fills. Senzilla i estilitzada. Vull conèixer senyor fins als 50 anys, que sia feïner. 540586.

Fadrinango retirat de 65 anys, bona posició i estudis. Actiu, alegre, formal i currot. Tenc la vida assegurada i vull conèixer una senyora. 719534.

Fadrina aficionada a la música, al cinema, a les aventures. Vull conèixer al.lot de gusts semblants als meus entre els 25 i els 30 anys. 717354.

Si estau tot sols, veniu i trobareu parella Gran Prix Master a la qualitat Europea Gabinet Matrimonial

Av. Alexandre Rosselló, 13-3
Tel: 71 95 34.
Ciutat de Mallorca

Separat de 44 anys, tenc casa, cotxe i estalvis. Vull conèixer senyora per a finalitats serioses. 540586.

Economista de 36 anys, separat, amb xalet, cotxe i estalvis. Vull conèixer senyora culta, alta i atractiva. 719534.

Fadrina de 46 anys desitja conèixer senyor fins als 50 anys que sia fadrí. 540586.

Estrangera de 42 anys, molt culta, vull tenir amistat formal amb senyor a qui agradi viatjar, el camp, la cultura... 719534.

Ets una al.lota educada entre els 18 i els 32 anys, culta, formal i amb ganes de fer feliç un espòs? Som alt, de color i ben curro. 719534.

GASTRONOMIA

XINA ORIENTAL. Menjars i begudes xineses. Carrer de Joaquim Verdager, 12. Tel. 266721, s'Arenal.

BAR RESTAURANTE ANDREU. Cuina variada i tapes. Sopars deportius i de companyia. Carrer de la Grua, 6 - Ca'n Pastilla.

Restaurant Ca Na Lina. Tenim una carta ben assortida i un menú a 800 ptes. C/ Amilcar, 14. Tel. 492764. S'Arenal

SERVEIS PROFESSIONALS

Reparacions de TV - Vídeos - Audio - Antenes TV. Tel. 753580

BUGADERIA LLITERMA. Autoservei, rentat en sec i en banyat, neteja de catifes, servei ràpid. Carrer Virgili, 17. Tel. 26 63 31. Can Pastilla.

Tallers Vidal. Diessel i gasolina. Carretera de Son Fangos, 280. Tel. 262048. Es Píllari.

Jove que fa feina els matins, cerca feina pels horabaixes. Tel. 297067.

Al.lota jove s'ofereix per fer feines al port de Manacor. Tel. 820501.

PLANXISTERIA, pintura, mecànica. Taller "SAN FRANCISCO". Camí de Son Fangos. Tel. 490314. Es Píllari.

PNEUMATICS SON FERRIOL, equilibrats de rodes, canvi de rodes i pegats, alineació de direccions assistida per ordinador. Avinguda del Cid, 73. tel. 42 75 53. Son Ferriol.

Botiga i pastisseria Ca'n Manresa. Carrer Fàbrica, 19. Palma. Tel. 731631. «La qualitat per damunt de tot».

ZEN-SHIATSU, teràpia manual energètica basada en la medicina xinesa per mantenir la salut, augmentar el benestar i enfortir tots els sentits. Ideal per combatre l'estrès, les depressions i qualsevol desequilibri físic, emotiu, mental o espiritual. Tel. 264259.

BUGADERIA Super Clean, rentam en sec i amb iagua, mantes, cobertors i tota la resta. C/ de sant Antoni de la Platja, 8 - Can Pastilla. 260370.

Persona cerca feina per fer a casa; mecanografia, ceràmica, llistes de correus... Tel. 29 70 67.

Es confecciona o arregla qualsevol peça de vestir, cortines coixins etc... Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Netejat i rapidesa. Tel. 771005.

TELEVISORS, vídeos, radio-cassettes, arreglam. ELECTRONICA J. GARCIES. Carrer Francesc Frontera, 10. Tel. 264335. Coll d'En Rabassa.

Senyora de 46 anys, s'ofereix per guardar ancians o malalts. Tel. 263227.

GABINET DE PSICOLOGIA: Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193

BORSA DEL MOTOR

Venc cotxe Renault 5 GTL PM-L, per 110.000 ptes. Tel. 741388.

SI DESITJA UN COTXE nou de la nostra gamma, vingui i en parlarern. AGENCIA OFICIAL RENAULT. Tel. 413867 - Son Ferriol.

Venc cotxe Renault 5 GTL, M-4623L per 125.000 ptes. Tel. 741388.

ENSENYANCES

Professora d'espanyol s'ofereix per fer classes a acadèmia o per fer classes a particulars. Tel. 721884.

Universitària fa classes de repàs, d'EGB i català a la zona de Pere Garau de Ciutat. Tel. 243383.

Cursos d'expressió corporal 1994. Grups d'adults els dilluns a les 18 hores. Grups de joves els dimarts a les 18 hores. Carrer Menorca, 6. 5.500 ptes al mes. Tel. 750041-713262.

Estudiant de Filologia catalana fa classes particulars d'EGB i BUP a 500 pessetes l'hora. Tel. 243742.

Estudiant de Filologia catalana fa classes de repàs d'EGB i BUP, preferentment assignatures de lletres. Demana per na Carolina al 299829.

Oferim de franc cursos bíblics i subscripcions a revistes cristianes en català: Ajuda Evangèlica dels Països Catalans. Ap. 1022 Castelló 12005. Tel. 964-207607 (secció d'ensenyament).

Clínica dental S'ARENAL
Carrer de la Marineta, 3 entresol
Telèfon: 74 34 48
S'Arenal de Mallorca

EUROphoto BALEARES S.L.

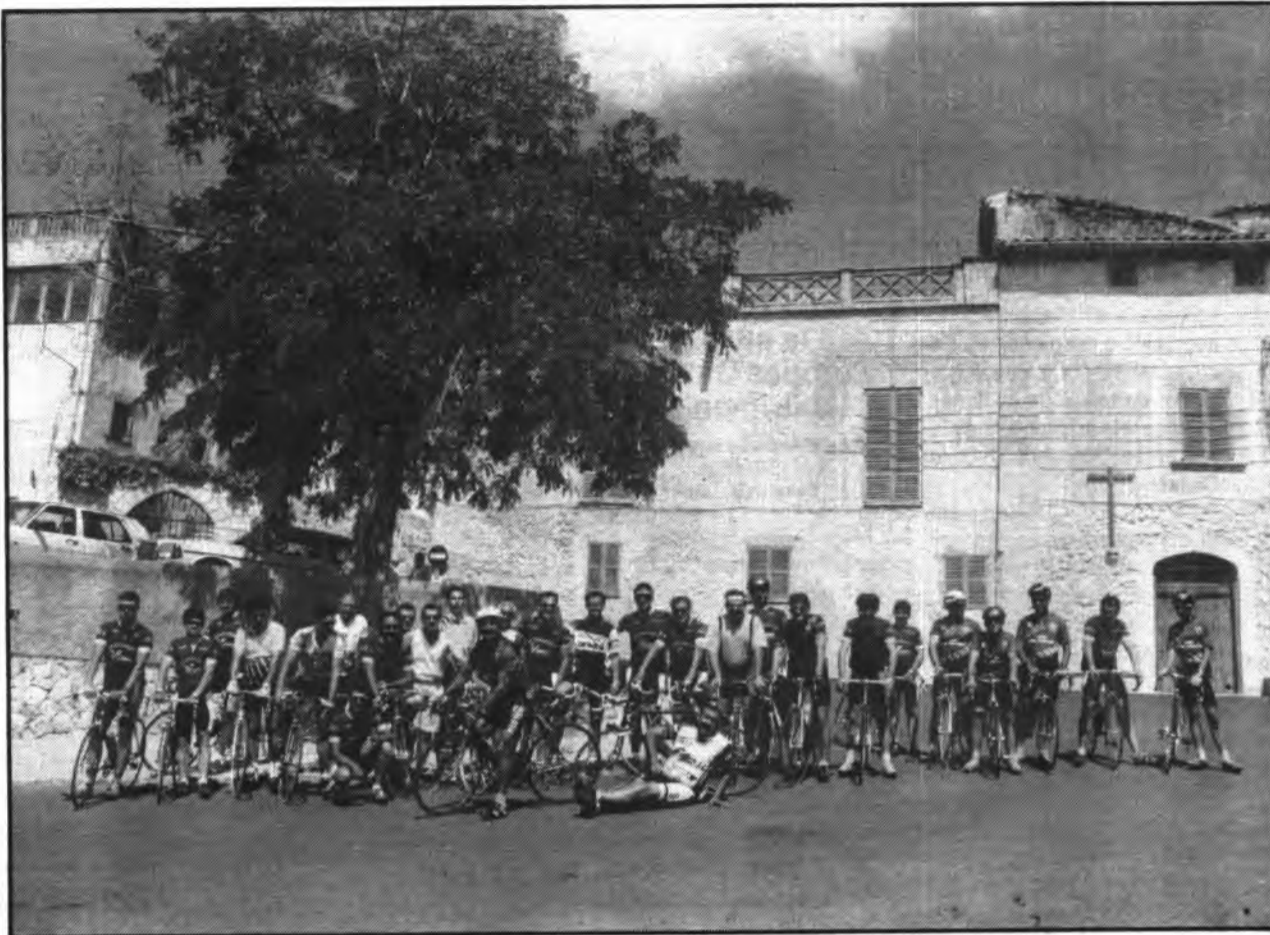
- * Revelats de fotos en 1 hora
- * Pósters i ampliacions
- * Duratrans
- * Fotos d'estiu
- * Fotos de carnet i passaport
- * Venda de càmeres i accessoris

C/. Perla 2 i Berlín, 2
07600 s'Arenal de Mallorca
Tlfs. 49 13 04 - 49 13 14. Fax 491317

NO EMPRENYIS

EL MEU POBLE

Grup ciclista de sant Ferriol. Se reuneixen al restaurant el «Hoyo». Els disabtes, van a berenar a part o banda i el migdia tornan. El dia que els ferem la fotografia eren a la vila de Sineu. Els que vulguin anar amb ells cal que telefonin al 428376 o que vagin a l'esmentat restaurant.

EL BATLE DE LLUCMAJOR EN VIA LA POLICIA CONTRA LA REVISTA DE PINTE EN AMPLE

Editorial

De bell nou els fatxes del PP han comès un atemptat contra la llibertat d'expressió. El problema del batle de Llucmajor, Sr. Gaspar Oliver, és el mateix del Sr. Cañellas i tants d'altres: van gats de poder. Estan immersos en una borbaxera de poder que els porta a voler-ho controlar tot al preu que sigui. Al terme de Llucmajor en concret, i a Mallorca en general hi ha una mobilització contra la política desastrosa dels especuladors del Govern Balear que volen ampliar els ports esportius. A S'Estanyol l'Associació de Veïns ha organitzat una campanya de recollida de firmes contra aquest atemptat paisagístic. Què fa davant això l'il·lustre Sr. Gaspar Oliver? Idò posa dificultats i emperons perquè l'Associació de Veïns no pugui posar una tauleta el dia de la Fira. La revista de Llucmajor *De pinte en ample* s'ha caracteritzat sempre per la seva línia de combatre els especuladors que han malmès el territori. Conseqüentment el dia de la Fira al seu stand del recinte firal va col·locar dues corones de flors que deien **S'Estanyol no t'oblidarem i S'Estanyol al cel sia**. Com va reaccionar davant això el Sr. Gaspar Oliver? Idò mostrant el llautó i fent la geniada típica d'un batle franquista: enviar la policia municipal a clausurar l'stand. El Sr. Gaspar Oliver no va viure la guerra de 1936, per tant no té les mans tacades de sang, ara bé, amb la seva actitud ha posat en evidència tots els tics autoritaris, arrogants, prepotents i antidemòcrates propis del feixisme. Molt malament Sr. Gaspar Oliver i Srs. del PP! A finals de 1993, el regidor del PP de Llubí, Tomás Campaner, va voler condicionar la línia de la revista **Udol** posant condicions a la subvenció de l'Ajuntament. Des de 1991, nosaltres, **L'ESTEL**, estam "castigats" pel Sr. Cañellas a no rebre ni un sol anunci institucional com a represàlia per la nostra línia informativa i d'opinió. En comptes d'anar envant sembla que estam retrocedint cap a les caveres del franquisme. S'equivoquen, però, aquests fatxes del PP nostàlgics del franquisme perquè en realitat són ells els dinosaures pre-històrics que seran agranats per la història.

El president Cañellas i els nostres impostos

La Secció Local d'ERC - ES PARTIT DE S'INDEPENDÈNCIA veu bé que el President Cañellas hagi demanat aquesta setmana dins el Senat d'Espanya un règim fiscal aposta per a Balears pel fet de ser unes illes. (És gros, aiximateix, haver de suplicar que ens reconeguïn que som unes illes. ¿Tant costa entendre que així tot ens surt més car si no ens baixen els impostos?)

Però volem recordar-vos, senyor Cañellas, que el president del vostre Partido Popular, José Mª Aznar, va venir a Mallorca fa un parell d'anys. I, quan el director d'un diari mallorquí de s'Arenal li va demanar si en governar el PP hi hauria un règim fiscal es-

pecial a Balears, va dir ben clar "MI RESPUESTA ES NO". Així és que si no començau a mirar de fer-lo canviar d'idea, quan governarà us passarà com amb En Felipe: fareu retxes dins l'aigua.

ERC-ES PARTIT DE S'INDEPENDÈNCIA vol que Mallorca torni tenir, com temps enrera, un govern independent, que no li facin els comptes des de defora. Volem tornar tenir una Hisenda Mallorquina. Que els duros guanyats a Mallorca quedin a Mallorca. Volem compartir amb València i Barcelona una República Federal integrada a la Unió Europea. Com temps enrere, que compartirem (i per més de quatre

segles) un rei i uns còsols a l'estranger. Defora érem uns; i entre nosaltres érem independents. Això volem restaurar ara. No volem res de nou.

Mallorca no necessita llevar En Felipe per engreixar-ne un altre que vol fer com ell. Mallorca necessita tornar ser independent.

Mallorca és com una vaca amb els mugrons escaldats que no necessita baratar de munidor, sinó desfermar-se i pasturar a lloure. Desfermar-se a les bones, això sí. Però desfermar-se.

Signa: el Comité Local d'ERC - ES PARTIT DE S'INDEPENDÈNCIA

Contracepció

Julià Pere Rado i Garau

La contractualitat de les notícies manquen la meua capacitat, ja limitada de per si, de pensament i raciocini fins a uns límits realment inhumans, insultants per ells mateixos, i fa que el rebombori arribi fins a les més altes esferes dels món públic.

Que la capacitat de raciocini hagi perdut la mida de les limitacions humanes no és res de l'altre món, el que ja no té precedent són les recomanacions dels més poderosos perquè no els falti qui els serveixi d'esclau i la seva manca de humanitat sia l'única manera de saber què són i qui són pels doblers, no per la seva benevolença o magnanimitat.

Ja fa anys que l'única resposta, als qui no fan el que ells recomanen, és crear, fabricar o impulsar tota mena d'inseguretats, moviments, compromisos, aliances i bubotes perquè, als pobles dels quals disposen, la confiança sia una paraula del diccionari i no un sentiment.

Front d'injustícies, davant les seves malifetes el pensament de la gent dels pobles, sol ésser un endinsament cap l'interior i amagar-se de les forces represores que, al cap i a la fi, solen ésser recomanades pels ells mateixos.

Moviment contra l'única entitat que mereix totes les garanties, l'ésser humà.

Imaginen un món damunt l'únic que mai podran endur-se'n, els doblers.

I al final n'hi ha qui els creu.

TALLERS BRASIL

Mecànica en general
Canvis d'oli i gomes
Carretera de Manacor, 391. Son Ferriol
Telèfon 428353

RESTAURANTE EL HOYO

Ctra. de Manacor, 365 y C/. Cabot, 10
Telèfon 42 53 76 07198 Son Ferriol

FORN PASTISSERIA EL CID

*Pa i sospiros de Manacor,
doblegats i coca de patata.*

Avinguda del Cid, 84. Tel. 427991 SON FERRIOL

Emigrants o colons?

Som mallorquins nous, procedents de famílies vingudes d'altres terres (Aragó, Castella-La Manxa, Andalusia...) i volem expressar la nostra preocupació per la persistent campanya contra les minories nacionals, en concret contra valencians, catalans i mallorquins.

Nosaltres o els nostres pares vinguérem de zones pobres, on els "señoritos" tenien privilegis feudals (que encara duren), on la gent havia de fer feina de sol a sol o, ara, estar a l'atur i viure del PER (peonades que aquí, a la Mediterrània no es concedeixen). Nosaltres vàrem fugir d'allò, i els valencians, catalans i mallorquins, ens acolliren, en general, molt bé. Ara vivim bé a una societat moderna i més justa que aquella d'on procedim i és de ben nascuts esser agraïts. Per això ens indigna que des de certs partits polítics i els *mass mèdia* es promogui el menyspreu, la marginació i fins i tot un cert racisme contra la llengua, costums i valors de la nostra nova terra d'acollida. Si els immigrants hem vingut cercant feina i millor nivell de vida, ens hem d'integrar a la nostra terra d'acollida i aprendre l'idioma d'aquesta terra i estimar-la en la seva història i costums. Si no ho feim així, no som immigrants, sinó colonitzadors (com els *garimpeiros* o els *caw-boys* contra els indis) i serà just que ens considerin com a forasters.

En èpoques de crisi se cerquen boccs expiatoris,

caps de turc a qui dirigir les ires irracionals de la massa amorfa i descontenta. Cal cercar una minoria indefensa, mancada de sòlids mitjans de defensa per crucificar-la, a ella i als seus drets nacionals o lingüístics. Poden esser els immigrants a Europa, o els jueus en temps dels nazis. Aquí els "nostres jueus" son els catalans, valencians i mallorquins, qui segons certs nazis, tenen la culpa de tot. Evidentment, és una tàctica de covards i de psicòpates sense escrúpols que al final es tornarà contra els que de manera tan cruel i irresponsable l'empren, sense utilitzar per a res la ètica i la lògica.

Miram el futur més que el passat. Som mallorquins i defensam el nostre nou país contra l'espòli fiscal que pateix per part de Madrid des que Felip V el va conquerir per les armes, segons diu el Decret de Nova Planta (1716), encara no derogat. Aquesta és la raó de tanta campanyeta contra el valencià, contra el mallorquí, i contra tot lo català: deixar que els de sempre, nomenats a dit pels partits madrilenys (nova versió del caciquisme, amb corruptel·les abundants) ens segueixin enganyant i "*chupandodel bote*" allò que nosaltres produïm. Hem de defensar les nostres coses tots plegats sense complexos, de manera pacífica, recorrent a les instàncies jurídiques internacionals, així com modernitzant-nos i civilitzant-nos tots, en respecte mutu i educació, en deures i drets humans. Coralment, **Salvador Panadés Martínez i Magnieto Martín**

Sr. Rotger, cal parlar clar i català

Es Gall

De nostra llengua la nau passa per ull, Conseller, i amb vostra Ordre l'amollau perquè es negui dins l'allau d'escoles en foraster.

Per ser bon nacionalista deis que el PP és el camí; és una cosa ben trista anar ulls clucs, fora pista, aquell que ens vol conduir.

Si el que cerques realment és tenir un bon escó i agradar al President, no diguis a nostra gent: "Jo el que faig és fer nació."

Quin ridícul! "Tites, tites!", dius, cridant el personal; són coses certes i escrites, els animals que tu invites són gallines de corral.

Tomeu Rotger, si baix voles i no tens rels terra endins, com vols fer de nostres nins, sens català a les escoles, uns autèntics mallorquins?

Altre pic, n'Alemanya!

Alemanya, tens la ment sana?
Enraones com un mul.
És la nació castellana
la que ens dóna a tots pes cull!

Amb nostres doblers Espanya
castellà en televisions,
ràdios, premsa hi fot; sa banya
per tot fica i tant que danya
i ho fa amb els nostres doblons.

Cínic, com Neró de Roma,
ca nostra vols pegar foc;
si no gustes l'idioma
al pardal posa-t'hi un floc.

Si nostre Govern cultura
amb doblers fa un poc, com cal,
si et fa caguetes o agrura,
vés al metge, si això et dura...
Deixa l'Obra Cultural.

Ja està bé que un de ca nostra
pari per tot garbellins;
tanmateix és bona mostra
que, malgrat la ploma vostra,
Mallorca és pels mallorquins.

Es Gall

Xenofòbia cultural Es Canari Ros

En el *M'han dit* vaig llegir
amb títol original,
dins la plana... *què vols dir?*
escrit, això s'ha de dir,
per un intel·lectual.

Diu que té es cul pelat,
no va de llest per la vida,
deu ser culpa de sa dida,
o mala llet que ha mamat.
Sols vull dir que aquest *fulano*,
si de petit va anar a escola,
devia ser una gramola
xarrando es cristiano
i lo que jo li vull dir,
senyor don Pere Soler,
que mos parla mallorquí
rabejat de foraster.

També li vull dir, malgrat
que li llevi sa quimera,
que vostè no és l'indicat
perquè de gent forastera
el seu grup n'està plagat
i tothom està integrat
què putes li ha passat,
per fer-nos la cadenera?

No crec que embrutem la imatge
que ens diu al seu pregó,
perquè quan baixa el passatge
canten sota l'avió,
amb el renou del motor,
no es pot sentir la cançó,
ni aquesta lletra salvatge.

I si escriu s'editorial,
que no li torni a passar,
almanco en acabar,
posi el punt i final.
Ara ja em despediré
i el grup famós el farà,
dins breu temps estrenarà,
jota d'en Pere Soler.

SA TORRADA En Vicenç de son Rapinya

Quan arriba el mes d'octubre
i amb ell també la tardor,
a la vila de Sant Joan
any rera any s'hi cel·lebra
Sa Festa des Botifarró.

Amb amollada de coets,
comença sa funció,
tot convidant a la gent
a la seva participació.

De la Casa de la Vila
va sortir sa proressó,
de dimonis i cap grossos
n'hi havia munió.

Al so de ses xeremies
van encendre els foguerons,
de llur festa popular
els muts amfitrions.

Després de tastar unes mostres,
de típics plats mallorquins,
arribaren ball i bauxa,
per el jovent divertir.

Ara, tan sols em resta
als organitzadors dir
que Festa com la d'ahir
molts d'anys puguin repetir.

A un intel·lectual Es Canari Ros

Aquesta nit volem fer
versets i glosa cantada,
sa peça l'hem dedicada
és per don Pere Soler.

Ai!, senyor, quin desbarat:
va escriure en Pere Soler,
m'estim més un foraster,
que un mallorquí renegat.

A dins sa tasca que ell fa
pareix esser un entès,
però com que no fa res,
mo el poden criticar.

Comença a tenir pèls grisos
és falaguer en so ballar,
i ara aprèn a tocar
hores extres els canyissos.

Que li feim pena i plorera?,
això és el que he llegit
però, qui li ha fet s'escrit?
Fou un de s'altra vorera?
Que n'està enrevoltat,
d'orella no van molt bé,
preneu sa lletra, i convé,
que recordeu el passat.

No cantam en ses cançons
res contra dels forasters,
a la llengua tractam bé,
la dot de generacions.

Si a sa revista escriuiu
per posar tanta de morbo,
o vàreu néixer colló
o curt de cap i perdiu.

L'ESTEL

de Mallorca

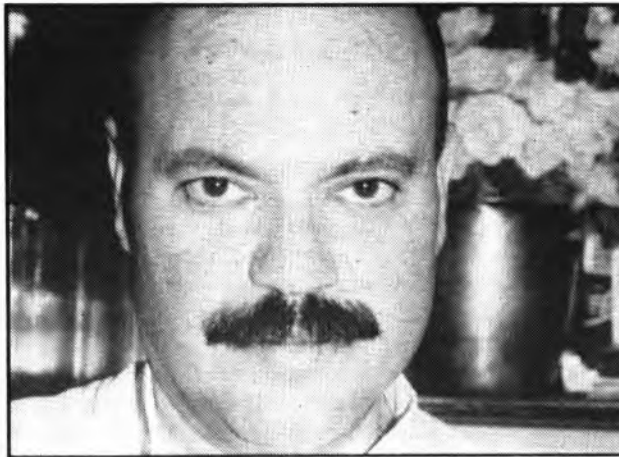
LA REVISTA QUE DIU EL QUE ELS
MALLORQUINS PENSEN PERÒ NO
S'ATREVEIXEN A DIR

SUBSCRIVIU-VOS-HI

TEL. 26 50 05

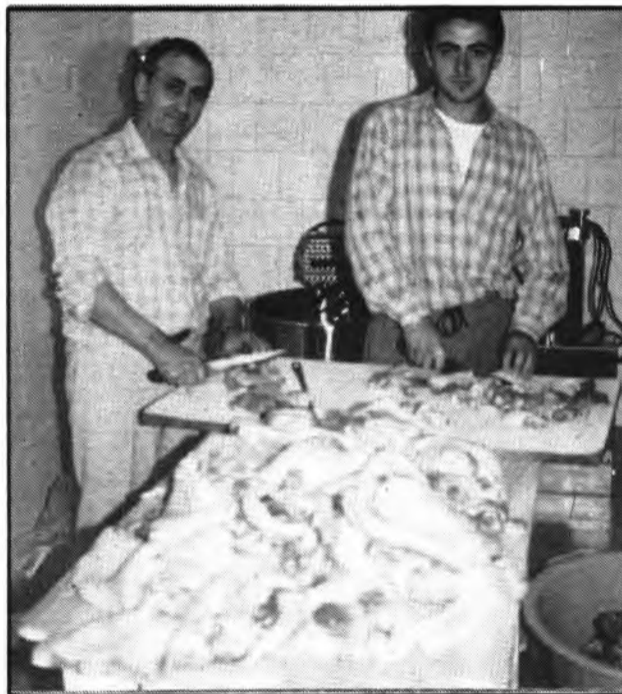
Equip de petanca del Bartolo del Pla de na Tesa. Han començat la lliga amb bon peu i van quarts a la classificació.

N'Antoni Coll i Barceló és l'amo de la cafeteria Thays, de Son Ferriol. L'especialitat de la casa són les ales de pollastre fregides, les girgoles a la planxa i les hamburgueses. Un lloc on per 300 pessetes es menja i es beu. També 1.500 títols de música en compac-disc per amenitzar les berenades.

Na Maria Pasqual ha obert una botiga de dietètica al carrer Cabana, del Pont d'Inca. Una apotecaria alternativa que té molt de despatx.

Els amos de la botiga-carnisseria Can Porquer, de Cant Jordi, fan botifarrons, camaïots i llengonisses de manera casolana, és a dir a la manera antiga, sense conservants ni colorants artificials, els dilluns i els dimecres de cada setmana durant tot l'hivern. Recomanam als nostres lectors aquests aquests embotits que són tan bons com fets de casa.

Cafeteria-Pizzeria Ca na Puri

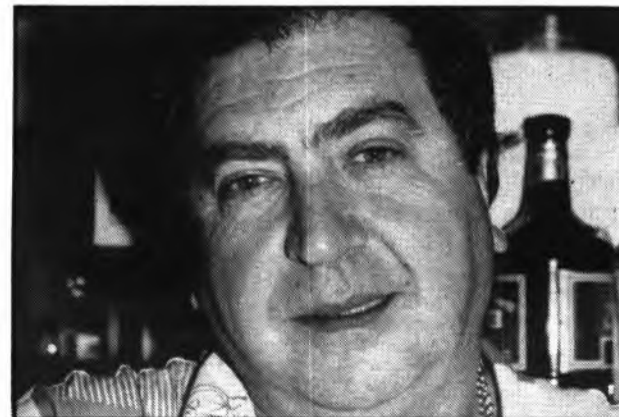
20 classes de pizzas fetes a casa.
Banquets i comunions fins a 75 places
des de 1.500 ptes.
Carrer Faust Bonafè, 65
Tel. 429261 SON FERRIOL

Cafè Restaurant Can Vermell

Espatla de xot - conill amb cranc
Anques de granot - caragols - menú del dia
Carrer Olesa, 7
Tel. 797908 SA CABANETA

Na Margalida Sabater és una de les noves madones del restaurant Ca na Puri, de Son Ferriol. Té una gran varietat de tapes. També fa el conill amb ceba i marisc, el llom amb col, les sípies a la planxa. A la carta s'hi menja per unes 1.500 pessetes, el menú en val 700. Na Xesca Vic és la madona del restaurant Barbara, de Son Ferriol. Serveix les sopes de matances, l'arròs de matances, el frit de matances i el cabrit al forn. El preu mitjà a la carta és de 1.500 ptes.

En Marçal Ramis és l'amo del restaurant Can Carrió, de sa Cabaneta. Recomanam la graella de peix fresc i el xot al forn. Ara que és el temps, fa l'arròs de matances, el frit de matances, l'aguiat de pilotes i altres aguiats de la cuina hivernenca mallorquina. El preu mitjà de l'àpat en aquest restaurant és de 3.000 ptes.

En Vicenç Thomàs és l'apotecari de la nova apotecaria de Pòrtol. Feia sis anys que els veïns de Pòrtol reclamaven una apotecaria perquè s'havien de desplaçar a sa Cabaneta per comprar medicines. També s'ha obert una apotecaria al Figueral, al Pla de na Tesa ja en tenien, i al Pont d'Inca en tenen dues. El terme de Marratxí està servit perquè Marratxinet és tan petit que no n'ha de menester. Quan en Jaime Martorell surti de la presó, tindrà un feïnada per esborrar la "A" a tantes apotecaries noves.

La crisi a Mallorca s'ha acabat

Maties Frau, agent oficial de la Volkswagen Audi al terme de Marratxí, Son Ferriol, Sant Jordi i es Coll, té el seu despatx, magatzem de cotxes i taller al carrer de la Civada, de Son Ferriol. Allà el trobam i li feim unes preguntes per a *L'ESTEL de Mallorca*.

— La crisi ha acabat a Mallorca. Com ha anat la venda de cotxes aquestes darrers mesos.

— La temporada turística ha estat bona i la gent s'ha animat a comprar. També ens ha ajudat el pla *Renove* que ha donat 100.000 pessetes per retirar el cotxe de més de deu anys. A partir d'ara, només són 80.000, i no tindrà tanta acceptació perquè els cotxes de més de set anys valen molt més.

— Vosaltres us dediqueu a la venda de cotxes nous.

— També comercialitzam el cotxe usat procedent de canvis, que abans posam en perfectes condicions. Tenim un taller de reparació de mecànica, xapa i pintura i garantim el servei post-venda dels cotxes que venem.

— Tu ets directiu del Ferriolenc. Com marxa el club?

— Efectivament, som directiu i he de dir que el club és únic a Mallorca, ja que mes que un club de futbol som un club d'amics. **Mateu Joan i Florit**

ENQUESTA

Disset emissores de ràdio per als forasters i una per als anglesos; cinc diaris per als forasters i un per als anglesos. Per als mallorquins, res. És just, això? Que ens estimen gaire, aquests que comanden? Que no hauríem de votar partits mallorquins que ens defensin i defensin les nostres coses?

Antoni Pons i Juan Sánchez (Es Kiosko). No és just! El PP i el PSOE, són partits espanyols i defensen Espanya. Hem de votar partits mallorquins: PSM, ERC, UM, ens han de dur a la independència total, que és l'única manera de defensar el nostre país.

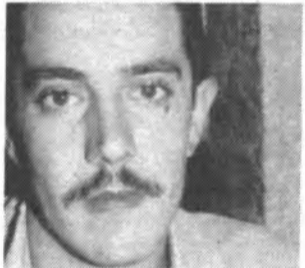
Germans Munar (peruquers). Totalment injust! Aquests del PP i del PSOE només estimen els doblers dels mallorquins. No els hem de votar mai més perquè són uns colonitzadors.

Joan Bestard (servei Ford). Estic en contra de tota discriminació, i els mallorquins som discriminats. Aquest que comanden no ens estimen. Hem de votar partits mallorquins.

Joan Amer (forner). No és just. El PP i el PSOE són partits espanyols que defensen Espanya. Hem de votar ERC, que vol la independència dels Països Catalans.

Xisco Cantallops (pub Es Pla). Això no és just. No ens estimen gens els qui comanden. Hem de votar partits mallorquins.

Gori Escobar (can Peixet). No és just. Vivim a Mallorca i volem el mallorquí. Hem de votar partits mallorquins.

Francesc Jaume (café Bennàsser). No és just. Hauria d'esser al revés. Aquests que comanden no ens estimen. Hem de votar UM.

Eduardo de la Rosa (bar Juan Caty). Soy forastero, pero no lo encuentro justo. Estos del PP i del PSOE no nos quieren, sólo se quieren a ellos. Aquí comemos todos, mallorquines i forasteros, y si Mallorca va bien, estaremos bien. Hay que votar PSM o UM, que defienden Mallorca

Imma Càrdenas (Comercial de Color). No és just. Aquests que comanden no ens convenen. Hem de promocionar lo mallorquí. Hem de votar partits mallorquins com el PSM.

Francesc Zanoguera (can Tunis). No és just. Aquests que comanden no miren per nosaltres. Hem de votar partits ecologistes mallorquins que defensin la terra.

Miquel Crespí (mecànic). Això no és just. El PP i el PSOE no miren per nosaltres. Hem de votar partits mallorquins i tindrèm les coses en mallorquí.

Joan Fernández (estanquer). Aquests que comanden no ens estimen ni gota. Hem de votar el PSM, el partit dels mallorquins.

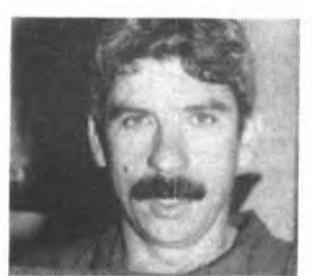
Magdalena Amengual (Santa Maria del Camí). No és just. Aquests que comanden no ens estimen gens ni mica. Hem de votar el PSM.

Maria Amparo Ferrerons (Son Ferriol). És injust. No, no ens estimen gens aquests que comanden. Hem de votar UM, el partit dels mallorquins.

Manoli Porra (perruquera). No hi ha dret. A Mallorca s'ha de xerrar el mallorquí. Aquests que comanden ens foten de per tot. No els hem de votar mai més. Hem de votar partits mallorquins.

Antoni Martínez (mecànic). Mal fet! Això és tot per a uns i res per als altres. Els qui comanden van a la seva. Hem de votar partits mallorquins que miraran per Mallorca.

FRONT USA ARTICLES I ROBA ESPORTIVA

Avda. del Cid, 34 SON FERRIOL
Tel. 42 84 60 07198 Palma de Mallorca

PELUQUERIA Miguel Angel

c/ Major n. 66 Tel. 79 77 38
PORTOL (Marratxí)

FRED I FRESC

CARNS I PEIXOS. Avinguda del Cid, 62. Son Ferriol. Tlf. 428237

ENQUESTA

Disset emissores de ràdio per als forasters i una per als anglesos; cinc diaris per als forasters i un per als anglesos. Per als mallorquins, res. És just, això? Que ens estimen gaire, aquests que comanden? Que no hauríem de votar partits mallorquins que ens defensin i defensin les nostres coses?

Miquel Mateu (ferrer). Mallorca ha d'esser pels mallorquins i no pels forasters. Aquests del PP i del PSOE no estimen els mallorquins. Hem de votar partits mallorquins.

Rogobert Pomar (Esport USA). No és just. Mallorca per als mallorquins! Madrid no ens estima. Fins ara he votat el PP, però d'ara endavant votaré UM.

Félix de San Segundo (can Xic). Soy forastero, però opino que esto es injusto. Estos que mandan no quieren a los mallorquines. Hay que votar UM o PSM, partidos mallorquines.

Magdalena Atencia (Kuki). Això no és just. Aquests que comanden no ens estimen. Si votàssim partits mallorquins seria una altra cosa.

Joana Maria Vidal (bodega Sant Pere). Com si no existíssim els mallorquins! Aquests del PP i del PSOE no ens tenen en compte. Hem de votar UM.

Francisco Garcia (bar s'Aranjassa). No és just. Gens ni mica ens estimen aquests del PP i del PSOE que comanden. Hem de votar UM.

Antoni Canyelles (Sà Cabaneta). Mallorca avui pareix la forasteria. Ens comportam com a forasters votant el PP i el PSOE. Jo som independentista i vot ERC.

Miguel Ángel Mateo (perruquer). Justo no lo és. De querer, se quieren a ellos mismos, los demás les importamos poco. Hemos de votar partidos mallorquines. El PP i el PSOE no son partidos mallorquines.

Francesca Palmer (Petits i Grans). Aquests que comanden només se'n recorden de nosaltres a l'hora de cobrar. Hem de votar partits mallorquins qe defensin els nostres interessos.

Gregorio Parrilla (can Berruga). Los mallorquines teneis tanto derecho como los vascos i los catalanes a tener medios de comunicacion en la lengua del país. El PP y el PSOE nunca os permitiran tener emisoras i periódicos en mallorquín. Teneis que votar partidos nacionales como el PSM o UM si quereis tener fuerza en Madrid i en Mallorca.

Maria Victòria Canyelles (bar Son Ferriol). No hi ha dret. Aquests del PP no ens estimen. Hem de votar el PSM, el partit dels mallorquins.

Bernat Perelló (carnisser). Això està molt mal fet! En la darrera cosa que pensen els nostres governants és en els mallorquins. Hem de votar partits mallorquins.

L'ESTEL

de Mallorca

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom:

Carrer:

..... D.P.

Població: Tel.:

M'interessa una subscripció:

SEMESTRAL 1.500 PTS

Rebut domiciliari a un banc

Banc:

Direcció:

N.º entitat: N.º suc.:

Compte n.º:

Firma

Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Camí de les Pedreres, 30 - S'Arenal

L'ESTEL
de Mallorca
Telèfon: 265005

MATERIALS PEL LA CONSTRUCCIÓ

CAN MARÍ

Carretera de Manacor, 403 - Davant la gasolinera - Telf. 42 83 00 - SON FERRIOL. DISSABTES DEMATÍ OBERT.